

JAAROVERZICHT 2006

INLEIDING

SCP-rapport

Geen geschrift buiten de Bijbel en de belijdenissen van de kerk zal in 2006 zo vaak genoemd zijn op onze preekstoelen als het rapport van het Sociaal en Cultureel Planbureau: Godsdienstige veranderingen in Nederland; verschuivingen in de binding met de kerken en de christelijke traditie (Den Haag, september 2006).

Een paar citaten uit het laatste hoofdstuk van het rapport, getiteld Conclusies en besluit:

Kerkleden en kerkgangers

De ontkerkelijking is een krachtige trend, die mogelijk op verzadiging afstevent, maar op dit moment nog geen duidelijke tekenen van een omkering vertoont. Welke manier men ook koos om het kerklidmaatschap vast te stellen (...) steeds blijkt dat de kerken aanzienlijk ledenverlies hebben geleden. Tellingen van de kerken zelf laten zien dat zij sinds 1970 een kwart van hun aanhang hebben verloren.

In 1958 noemde 24% van de Nederlanders zich buitenkerkelijk. In 2004 is dat percentage gestegen tot 64%. Het aandeel van de Nederlands-hervormden zakte van 23% naar 6%, dat van de gereformeerden ging van 8% naar 4%. Alleen de aanhang van de 'andere kerkgenootschappen', een sterk gemêleerde groep, nam toe: van 3% naar 5%.

Als mensen eenmaal buitenkerkelijk zijn opgevoed, keren zij doorgaans niet meer naar de kerken terug.

De kerken hebben niet alleen leden verloren, tussen 1970 en 2004 nam ook het kerkbezoek van hen die lid bleven aanzienlijk af. In 1970 kerkte nog 67% van de leden geregeld, in 2004 was dat percentage verminderd tot 38%. Onder 'geregeld' wordt hier tenminste eenmaal per veertien dagen verstaan. Het percentage kerkleden dat nooit naar de kerk gaat, groeide van 13% tot 19%.

In 1970 waren de gereformeerden de trouwste bezoekers van de kerkdiensten. In 2004 waren zij dat nog steeds, maar er was wel sprake van een vermindering, namelijk van 89% naar 63% geregelde bezoekers.

Opvattingen

De invloed van de kerken op de samenleving is afgenomen. De bevolking heeft tegenwoordig minder vertrouwen in de kerken dan in het onderwijs of in het bedrijfsleven. Een aanzienlijk deel van de bevolking kent de kerken geen prestige meer toe. De helft van de Nederlanders ontkent bijvoorbeeld dat de kerken zinnige dingen kunnen zeggen over levensbeschouwelijke vraagstukken.

De kerkleden zelf zijn zich vrijer tegenover de kerken gaan opstellen. Het aantal kerkleden dat zich niet aan alle regels van de eigen kerk wil houden, steeg van 29% in 1966 tot 49% in 2002. De jongere generatie kerkleden, geboren na 1960, gaat echter in het midden van de jaren negentig de leefregels meer accepteren. Deze ontwikkeling wijst er op dat de kerkleden qua mentaliteit geselecteerd raken.

Algemeen beeld

In de eerste plaats verschilt de mate waarin Nederland gesecculariseerd is niet langer ingrijpend van die in de omringende landen.

Ten tweede, de ontkerkelijking zal in de komende jaren een plafond van ongeveer 72% buitenkerkelijken bereiken. In 2004 is er nog sprake van 64%.

Punt drie: Nederland koerst af op een situatie met een groot aantal buitenkerkelijken en een toenemend aantal kleine kerkgenootschappen, waarvan de aanhangers geselecteerd zijn. Het laatste komt tot uiting in een doorleefde overtuiging en mogelijk ook in frequenter kerkbezoek.

Een vierde conclusie is dat de naar verwachting geringere migratie de stijging van het aantal moslims in Nederland zal afremmen.

In de vijfde plaats is het klimaat in Nederland gunstiger geworden voor algemeen religieuze denkbeelden, zoals met betrekking tot het leven na de dood, de hemel en het bestaan van wonderen.

En wij?

Tot zover enkele citaten uit het 112 pagina's tellende rapport.

Hoewel het er niet om gaat het verschijnsel 'kerk' sociologisch te benaderen (we geloven de kerk!), het zijn wel zinnen om even bij stil te staan.

Misschien zegt u: ach, dat loopt bij ons allemaal zo'n vaart nog niet; wij lopen als christelijk-gereformeerden toch altijd een beetje achter de grote kerkgenootschappen aan; wij houden het nog wel een tijdje vol; en als je nu al die pagina's van zo'n jaaroverzicht leest met al die activiteiten, die door jongeren en ouderen ontplooid worden, dan doen wij het helemaal zo gek nog niet.

Wat een levensgevaarlijke gedachte!

Wie de statistieken van een aantal jaren naast elkaar legt, ziet dat de tendens, die het rapport van het SCP signaleert, ook bij ons zichtbaar is.

Wie regelmatig de verslagen van de classisvergaderingen leest, weet hoeveel zorg de afgevaardigden met elkaar delen over het dalende kerkbezoek.

Wie zijn oor te luisteren legt, verwondert zich niet over de conclusie dat de leden zich vrijer tegenover de kerk gingen opstellen.

Waarom moeten we de oplossing zoeken?

Mag ik het zeggen met een variant op de bekende oneliner van Groen van Prinsterer? Tegenover de secularisatie: het Evangelie!

Maar dan wel het hele, het volle, het rijke, het ontdekkende, het vertroostende Evangelie. Als we dat Evangelie niet meer geloven en beleven, als we dat Evangelie niet meer belijden en uitdragen, dan is de dood in de pot. Dan is het goed te begrijpen, dat mensen afhaken en de kerk geen aantrekkingskracht heeft.

Waar dit Evangelie werkelijk geloofd en beleefd wordt, waar het beleden en uitgedragen wordt, daar klopt het leven. Daar is de kerk een levende zaak; daar wil de levende Here gebruik maken van levend gemaakte mensen.

Als we met het bovenstaande in ons achterhoofd het jaaroverzicht lezen, klemmt dan niet des te meer de vraag van de Heiland aan het slot van de gelijkenis van de onrechtvaardige rechter: Doch, als de Zoon des mensen komt, zal Hij dan het geloof vinden op aarde? (Lucas 18,8b)

Volgorde

Om alles in goede orde voor de aandacht te krijgen, volgen we – in grote lijnen – het Jaarboek. Dat betekent, dat we eerst aandacht schenken aan de plaatselijke kerken en kerkleden, vervolgens aan het werk van de deputaatschappen, de bonden, de algemene verenigingen, de stichtingen, de werkgroepen, de comités en, tenslotte, aan de broeders predikanten, die in 2006 een ambtsjubileum mochten vieren.

PLAATSELIJKE KERKEN

Kerken

We schrijven het elk jaar: het diepste van het kerk-zijn brengen we niet in kaart. God de Heilige Geest gebruikt zijn eigen Woord, dat klinkt vanaf de preekstoel, aan het ziekbed, in de huiskamer en tijdens de catechese, om mensenlevens te veranderen en te vernieuwen. Dat werk, dat voor ons mensen een geheim blijft, is niet te registreren in een jaaroverzicht.

Wij noemen 'slechts' de zaken die zichtbaar zijn, die opvallen, die 'nieuws' zijn.

En dan is er over de plaatselijke kerken heel wat te noemen. We doen het in de volgorde van de classes.

De kerk van **Delfzijl** bestond op 27 september 25 jaar.

Voor de bijna honderdjarige gemeente van **Nieuweroord/Nieuw-Balinge** werd het een bijzonder jaar, omdat ze voor de tweede maal een eigen predikant kreeg, maar daarover hieronder meer.

Op 3 november werd in **Dokkum** de eerste paal geslagen voor de verbinding tussen het kerkgebouw en het naastgelegen pand De Beukelaar, dat al jaren eigendom van de kerkelijke gemeente is.

Harlingen kreeg van de classis Leeuwarden groen licht om nauwer te gaan samenleven met de Gereformeerde Kerk (vrijg.) ter plaatse.

In dezelfde vergadering van die classis werd het ingrijpende besluit genomen om in januari 2007 de kerk van **Heerenveen** op te heffen. De kerkenraad had al eerder aangegeven, dat hij geen mogelijkheden zag om de kerk in Heerenveen als zelfstandige gemeente voort te zetten. Ook een door de classis benoemde commissie kwam tot dezelfde conclusie.

In **Sneek**, waar op 28 november het 100-jarig voortbestaan herdacht werd en waar al langer een nauwer kerkelijk samenleven is met de Gereformeerde Kerk (vrijg.), wil men in 2007 verder als één gemeente. De classis Leeuwarden overtuigde zich van de eenstemmigheid in beide gemeenten en gaf er toestemming voor.

De gemeente van **Emmeloord**, uit haar kerkgebouw gegroeid, kon van de Hervormde Gemeente Emmeloord 'De Hoeksteen' kopen en nam er op 17 december haar intrek.

De kerk van **Genemuiden** vierde het zilveren jubileum.

De kerk van **Hasselt** groeide extra hard door de overkomst van elf broeders en zusters, afkomstig uit de opgeheven Nederlands Gereformeerde Kerk te Zwartsluis.

De kerkenraad van **Hattem** bracht voor het eerst in het 45-jarig bestaan van de gemeente een beroep uit. De beroepen kandidaat (C.H. Legemaate) meende te moeten bedanken voor dit beroep.

In de grootste gemeente van ons kerkverband, **Urk (Maranathakerk)**, besloot de kerkenraad om een vierde predikantsplaats in te stellen en een derde kerk te bouwen.

De kerk van **Amersfoort** had zoveel contacten gehad en besprekingen gevoerd met de Gereformeerde Kerk (vrijg.), dat men de tijd rijp achtte voor nauwer samenleven; de classis Amersfoort stemde er mee in.

In de dorpskerk van **Nunspeet** moesten het plafond en de muren van de kerkzaal gerenoveerd worden; een aantal weken werden er vier diensten per zondag in de Oenenburgkerk gehouden.

Het kerkgebouw van de wijkgemeente **Oosterbeek** kreeg een grondige opknappbeurt: plafond, verlichting, wanden en meubilair werd vernieuwd.

7 mei werd voor de kerk van **Deventer** heel bijzonder; en niet alleen voor de CGK, ook voor de Gereformeerde Kerk (vrijg.) en de Nederlands Gereformeerde Kerk: het Heilig Avondmaal werd er door de drie kerken gezamenlijk gevierd.

In **Culemborg** werd in het voorjaar de eerste paal geslagen voor een nieuw kerkge-

bouw en op 16 december werd een gedenksteen met als opschrift de woorden van Psalm 145,18 ingemetseld.

De kerkenraad van **Driebergen** startte op 23 april een preekplaats in Overberg (voorheen gemeente Amerongen). De classes Amersfoort en Utrecht benoemden een biclassicale commissie om de gang van zaken te onderzoeken.

De gemeente van **Noordeloos** nam op 9 december het uit de vorige kerk afkomstige, uitgebreide orgel in gebruik.

De kerkenraad van **Utrecht-West** nam het initiatief om te komen tot een International Christian Fellowship-gemeente in de stad Utrecht.

Amsterdam: In het voorjaar is een start gemaakt met maandelijkse samenkomsten van Via Nova in de Vondelkerk. Hierdoor krijgt de gemeentestichting steeds duidelijker vormen. De morgendiensten van de gemeente worden sinds 10 december gehouden in de Amstelkerk en de middagdiensten in de Vrijburg.

Op 21 april nam de gemeente van **Purmerend** De Schuilplaats, die op 17 oktober 2004 door brand verwoest was, opnieuw in gebruik.

Na alle argumenten gewogen en besproken te hebben besloot de kerkenraad van **Leiden** het kerkgebouw aan de Steenschuur in de binnenstad te verruilen voor een kerkgebouw in het zuidwesten van de stad.

's-Gravenhage-West vierde het 75-jarig voortbestaan en de kleine gemeente van **Rijnsaterwoude** bereikte de leeftijd van 100 jaar.

Zoetermeer kreeg van de classis 's-Gravenhage toestemming om van 1 januari 2007 als een federatieve gemeente verder te gaan met de Nederlands Gereformeerde Kerk. Om een kerkgebouw te hebben dat de federatieve gemeente kan huisvesten werd het gebouw van de CAMA Parousiagemeente aangekocht.

De eerste federatieve gemeente van een Christelijke Gereformeerde Kerk en een Gereformeerde Kerk (vrijg.) bevindt zich in **Enkhuizen**; de gemeente telt 150 leden.

De kerk van **Den Helder** kwam in het nieuws, omdat gemeenteleden eind mei in de hal van het stadhuis hun bezwaren kenbaar maakten tegen de behandeling van een Armeens-Russisch echtpaar met vier kinderen. Het gezin was uit het asielzoekerscentrum gezet en verbleef tijdelijk in een huis van gemeenteleden.

In het ressort van de Particuliere Synode van het Zuiden werden drie jubilea gevierd: **Breda** herdacht het 60-jarig voortbestaan, de gemeente van **Biezeling** werd 90 jaar en **Haamstede** werd 50 jaar geleden gesticht.

De evangelisatiepost **Gent** ressorteerde jarenlang onder de kerk van Zaamslag. In goed overleg met alle betrokkenen nam de kerk van Barendrecht de verantwoordelijkheid over. Br. H. Bor kreeg ontheffing als ouderling van Zaamslag en werd gekozen, benoemd en bevestigd tot ouderling van Barendrecht.

Kerkleden

Kerkleden komen in het nieuws, wanneer zij een koninklijke onderscheiding ontvangen: het waren er dit jaar 23. Maar ook op andere manieren komen ze soms in het nieuws.

Br. E. Reinders trad na 48 jaar dienst terug als ambtsdrager van de kerk van Rotterdam-West. Br. P. de Jong legde zijn werk als pastoraal werker in de kerk van Sliedrecht-Bethel neer, na 19 jaren die functie gehad te hebben.

Dr. Stefan Paas werd lector gemeenteopbouw aan de Christelijke Hogeschool Ede – een benoeming die voor deputaten evangelisatie grote gevolgen had (zie bij de deputaatschappen).

Drs. M.C. Mulder te Ermelo werd benoemd tot directeur van het Centrum voor Israëlstudies, uitgaande van de Inwendige Zendingsbond, de Christelijke Hogeschool Ede en deputaten Kerk & Israël; daarnaast kreeg hij een parttime benoeming tot evangelisatieconsulent.

De classis Apeldoorn gaf, na gehouden onderzoek, toestemming aan br. M. Visscher te Apeldoorn, tot het spreken van een stichtelijk woord overeenkomstig art. 3 k.o. in de kerk van Apeldoorn-Zuid.

Br. Anton Huisman uit Den Helder werd de nieuwe pastoraal-diaconaal werker in het aanloophuis de Steiger te Alkmaar als opvolger van zr. Jeanette de Waard.

Zr. Marieke Quant te 's-Gravenmoer promoveerde aan de universiteit van Tilburg tot doctor in de econometrie op een proefschrift met de titel *Interactive behavior in conflict situations*.

Cora Jongejan werd door de kerk van Spijkenisse uitgezonden als zendingsmedewerkster naar de International Christian Fellowship-gemeente te Rotterdam en Urk (Eben Haëzer) zond Truus Ringelberg uit naar Malawi, waar zij in dienst van de stichting Stéphanos ging werken.

Jongeren uit Zwolle hielden van 1 – 3 mei een werkmaraathon; om een werkreis naar Venda te kunnen bekostigen knapten ze een aantal woningen op.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen werden vijf gemeenteleden uit Bunschoten en Eemdijk gekozen in de raad; ze behoren tot drie verschillende politieke partijen.

Koninklijke onderscheidingen

En dan nu de 23 namen van hen die een koninklijke onderscheiding ontvingen; tenzij anders vermeld zijn de broeders en zusters lid geworden van de Orde van Oranje Nassau: zr. L. Affourtit - Post te Velsen, br. K. Barten te Nieuw-Vennep (40 jr organist), br. L.C. Breedveld te Papendrecht, br. G. den Heeten te 's-Gravendeel – ridder in de Orde van Oranje-Nassau -, evenals br. P.C. Hilderling, lid van de Ichthuskerk te Urk. Verder zr. M. Hofland-Meijer te Veenendaal (Bethelkerk), br. M.J. van den Houten te Zierikzee, br. K. de Jong te Urk (Maranathakerk), br. A. Klinstra te Sliedrecht, het echtpaar Kok-Hoogenboom te Capelle a/d IJssel (br. Kok was 40 jaar organist en 20 jaar voorzitter van de mannenvereniging; zr. Kok was 40 jaar lid van de vrouwenvereniging, waarvan 25 jaar presidente), br. K.L. Koffeman te Urk (Maranathakerk) werd ridder, evenals br. J. Lagerweij te Scherpenzeel (hij was de eerste ouderling van Scherpenzeel); verder br. H.J.A. Mol te Dordrecht-Zuid, br. J. Nentjes te Urk (Eben Haëzer), zr. J. Nicolai-Douma te Drogeham (45 jaar organiste), zr. N. de Niet-Verwoerd te Utrecht-Centrum, br. P.J. Speelman te Dordrecht-Zuid, br. R. van de Steeg te Enschede/Oost, br. H. van de Steege te Huizen (meer dan 50 jaar organist), br. C. van Vianen (25 jaar voorzitter van het Landelijk Contact Jeugdverenigingen - zie bij de bonden), br. G.J. Veldhuizen te Bunschoten en br. D.M. Visser te Surhuisterveen, die 42 jaar organist en zondagsschoolleider in Drogeham was.

Predikanten

Nieuwe predikanten

Vijf kandidaten werden in dit jaar predikant.

Op 24 februari werd drs. A. Versluis bevestigd tot predikant van Nieuweroord/Nieuw-Balinge door ds. A.K. Wallet te Naarden. Prof.dr. J.W. Maris was op 31 mei de bevestiging van drs. A.G.M. Weststrate in de kerk van Mijdrecht. Drs. N. Vennik nam het beroep van de kerk van Groningen aan en werd er op 23 juni door zijn plaatselijke collega's L.C. Buijs en M.P. Hofland bevestigd. Voor de derde maal mocht prof.dr. G.C. den Hertog een zoon in het ambt bevestigen. Drs. R.G. den Hertog werd op 19 oktober predikant te Zutphen. Drs. C.H. Legemaate deed op 3 november intrede in de kerk van 's-Gravendeel, na door ds. G.J.H. Vogel van Zierikzee bevestigd te zijn.

Verhuisde predikanten

In 2005 had een aantal predikanten een beroep aangenomen, terwijl de effectivering van die beslissing in 2006 kwam.

Drs. A. Versluis

Drs. A.G.M. Weststrate

Drs. N. Vennik

Drs. R.G. den Hertog

Drs. C.H. Legemaate

Ds. H. Jonkman ging van Zutphen naar Dronten, drs. A.P. van Langevelde nam afscheid van 's-Gravendeel om bevestigd te worden in Zoetermeer; ds. J. Nutma verliet Surhuisterveen in zijn 'heitelân' om te gaan werken in Apeldoorn-Oost. In dit jaar verhuisde drs. C. van Atten van Hilversum-Oost naar 's-Gravenhage-Rijswijk; drs. A.A. Egas verwisselde voor Middelharnis; ds. W.N. Middelkoop, komend van Rijnsburg werd op de hemelvaartsdag de eerste predikant van Urk (Ichthuskerk); ds. D. Quant keerde terug naar de Particuliere Synode van het Westen door van Eindhoven naar Huizen te gaan; ds. J.W. Schoonderwoerd vervulde Maasluis voor Sliedrecht (Eben Haëzer) en ds. G.J.H. Vogel bleef in de classis Middelburg – hij ging van Middelburg (Walcheren) naar Zierikzee (Schouwen-Duiveland). De genoemde broeders werden allen door hun voorganger bevestigd, met uitzondering, uiteraard, van ds. Middelkoop.

Te verwachten predikanten

Nee, dit wordt geen opsomming van admissiale studenten met hun profielschets. Ik bedoel met 'te verwachten predikanten' broeders die in 2006 een beroep aannamen en in 2007 bevestigd werden of zullen worden.

Zo keek op de oudejaarsdag Zaamslag uit naar de komst van ds. H.H. de Haan uit de Andreasgemeente van Broeksterwoude; Dordrecht-Centrum, dat van de classis toestemming had ontvangen om binnen de afgesproken termijn voor de tweede maal op dezelfde broeder een beroep uit te brengen, naar drs. J.M.J. Kieviet van Rotterdam-Kralingen; de samenwerkingsgemeente van Lelystad naar ds. J. Trommel van Lisse en Zeewolde naar ds. J.W. Wüllschleger van Langley (Canada).

Zieke predikanten

Ds. J.K.C. Kronenberg te Leeuwarden moest in de zomer opnieuw worden opgenomen in het ziekenhuis; de gecompliceerde situatie van zijn gezondheid is niet zonder zorg – zie ook jubilea.

De emerituspredikant van Zeist, ds. M. Vlietstra, werd onwel tijdens het voorgaan in de gemeente van Eemdijk. Hij bleek een herseninfarct te hebben gehad.

In het laatste kwartaal van het jaar kwam het verblijdende nieuws, dat ds. H. Peet te Bunschoten bemoedigende berichten kreeg van zijn behandelende specialist. Inmiddels maakt hij een begin met het afleggen van pastorale bezoeken.

Geëmeriteerde predikanten

De predikanten H. Last, vrijgesteld voor het secretariaat van de zending, en A.W. Wubs, die als schoolpastor al met functioneel leeftijdsontslag was, ontvingen beiden van de classis Hoogeveen eervol emeritaat. Ds. D.P. Verdouw, in 2005 losgemaakt van Hengelo, kreeg om gezondheidsredenen emeritaat.

Zendingspredikant

Ds. A. Hilbers werd per 1 september door zijn kerkenraad afgestaan aan deputaten zending om zendingsconsulent te worden - zie onder deputaatschappen.

Overleden predikanten en predikantsweduwen

Drie broeders ontvielen ons: drs. H. van Mulligen, emerituspredikant van Utrecht-Centrum, ds. J. Plantinga, emerituspredikant van Groningen en ds. P.J. Kok, emerituspredikant van Bunschoten. Zoals we dat gewoon zijn, laten we het op deze plaats bij de vermelding van hun overlijden; verderop in het Jaarboek staan drie in memoriams die hun leven en werken belichten.

In Den Haag ontsliep zr. J.H. Brandsma-Last, de tweede vrouw van wijlen ds. N. Brandsma.

Evangelisten

Op 15 januari werd drs. Jurjen ten Brinke ingeleid als 'gemeentestichter' in Amsterdam-Noord in een kerkdienst, waarin ds. C.D. Affourtit voorging; centraal stonden de woorden van Psalm 40,5 en 10. De bedoeling van deze aanstelling is om te komen tot de stichting van een multiculturele zendingsgemeente. De eerste dienst van de op te richten gemeente trok 110 bezoekers.

Drs. Theo Visser, al jaren werkzaam in de International Fellowship gemeente van Rotterdam-Charlois, werd op 29 januari door ds. J. Westerink bevestigd als evangelist naar art 4 ko.

Eenzelfde bevestiging vond plaats in Haarlem op zondag 29 oktober. Br. Dick van den Boogaart werd door ds. E.B. Renkema bevestigd als evangelist naar art. 4 ko om te werken in de zendingsgemeente 'Het Open Huis' in de Haarlemse wijk Schalkwijk. Op 19 november was er in die zendingsgemeente een heel bijzondere doopdienst: er werden vijf volwassenen en zeven kinderen gedoopt.

Bijeenkomsten

Op deze plaats noem ik een aantal bijeenkomsten van gemeenteleden en/of ambtsdragers, die niet vallen onder één van de bonden of werkgroepen of commissies, die verderop genoemd worden.

Op 22 april belegde het bestuur van de Stichting Bewaar het Pand – het gelijknamige blad bestond 40 jaar – een ontmoetingsdag te Werkendam en op 16 september te Urk (Eben Haëzer). Ook belegde het bestuur een ambtsdragersconferentie in de Krooswijkhof te Dordrecht; ds. P. Roos sprak er over Christelijk Gereformeerd vandaag.

De kerkenraad van Werkendam belegde op 13 mei samen met de Hersteld Hervormde Kerken van Poederloijen & Loevesteijn en 's-Grevelduin-Capelle een ambtsdragersconferentie, waarop drs. A.A. Egas, toen nog te Urk (Eben Haëzer) sprak over de kerkelijke tucht onder de titel Om de heiligheid van Christus' Bruid. Een week later belegde de kerk van Urk (Eben Haëzer) samen met de Hersteld Hervormde Kerk van Elspeet eenzelfde bijeenkomst, waarop drs. M.A. Kempeneers van Oudburg sprak over Pastoraat aan ouders van jonggestorven kinderen.

Op 5 juni organiseerde Jeugdvereniging De Kandelaar te Ouderkerk a/d Amstel een Pinksterappèl in de Priëlkerk te Katwijk aan Zee met als thema De heilige Geest en de heilige zondaar; sprekers waren ds. C. Bos en dhr. D. van Genderen.

Op 11 november was er een lustrumviering van de Wegwijzerkampen; ze bestonden 30-jaar; in de stichting Wegwijzerkampen participeren de kerken van Rotterdam-Oost/Capelle a/d IJssel, Oud-Beijerland en Ridderkerk samen met de Nederlands Hervormde buitengewone wijkgemeente in Krimpen a/d IJssel. Voor voornamelijk niet- en randkerkelijke kinderen en tieners worden in de zomermaanden kampen georganiseerd.

Statistieken

Geen ledenverlies in 2006. Dat is de conclusie, als je de cijfers van het afgelopen jaar bekijkt; want een toename van 21 leden (0,03%) kun je geen winst noemen. Ik ken het Woord van de Heiland ook wel, dat er vreugde in de hemel is, als zich één zondaar bekeert, maar we bekijken het nu even cijfermatig.

Waar komt die kleine winst vandaan?

Grofweg gezegd: door een geboorteoverschot (281) en een positief saldo in het grensverkeer met andere kerken of groepen (bij de doopleden 65 en bij de belijdende leden 69).

Blijkbaar zijn er aan het einde van 2005 nogal wat attestaties afgegeven, die pas in 2006 ingeleverd zijn, want er zijn meer doopleden met een attest 'ingeboekt' dan 'uitgeboekt' (17); voor de belijdende leden is dat getal 21.

Waar de winst niet vandaan komt: van buiten. Tegenover 28 gedoopten, die uit geen kerk kwamen staan 365 doopleden, die naar geen kerk gingen of werden uitgeschreven/afgevoerd. Tegenover 1 dooplid dat van buiten binnenkwam staan er 13 die weggaan. Bij de belijdende leden zijn die getallen 41 (uit geen kerk) en 301 (naar geen kerk en uitgeschreven/afgevoerd), 1 : 7,5.

Er kwam – om een andere vergelijking te maken – dus een hele kleine gemeente bij (69), te vergelijken met Enkhuizen, en er 'verdwijnt' een gemeente (606) van de grootte van Emmen of Ermelo.

Vijf van de dertien classes maken winst, variërend van 0,2% (Dordrecht) tot 2,2% (Zwolle). De overige acht classes lijden verlies, variërend van 0,03% (Hoogeveen) tot 2% (Middelburg).

Per Particuliere Synode bekeken, groeit alleen de Particuliere Synode van het Noorden.

Er zijn twee classes groter dan de Particuliere Synode van het Westen: Zwolle en Amersfoort. Op Urk wonen bijna evenveel Christelijke Gereformeerde leden als in de classis Dordrecht en die classis is de derde in grootte.

Het grensverkeer met andere kerken en groepen levert zowel wat de doopleden als wat de belijdende leden betreft een positief saldo op.

Ten opzichte van de Nederlandse Hervormde Kerk en de Gereformeerde Kerken is het aantal binnenkomers groter dan het aantal vertrekkenden; dat geldt zowel doopleden als belijdende leden. Wat de Protestantse Kerk Nederland betreft is het beeld omgekeerd; dan is er aan CG-zijde verlies.

Hetzelfde geldt voor het grensverkeer met de Nederlands Gereformeerde Kerken en de Hersteld Hervormde Kerk. Ook het grensverkeer met evangelische groeperingen levert een negatief resultaat op: 156 doopleden (gesaldeerd) en 124 belijdende leden (gesaldeerd).

Waar komt de winst dan vandaan ?

Uit het grensverkeer met de Gereformeerde Kerken (vrijg.): 251, de Gereformeerde Gemeenten en verschillende Oud-Gereformeerde groeperingen: 222 meer doop- en belijdende leden kwamen over dan vertrokken.

Een heel kleine winst dus over 2006; hetzelfde moeten we zeggen van het predikantenbestand: één meer dan op 1 januari 2006. Het aantal gemeentepredikanten nam toe met drie – vijf kandidaten werden bevestigd tot predikant, één predikant ging met emeritaat en één gemeentepredikant werd vrijgesteld voor bijzondere arbeid -, maar het aantal predikanten in bijzondere dienst nam af met twee: twee gingen met emeritaat, één verliet de kerken; en er kwam één predikant in bijzondere dienst bij.

DEPUTAATSCHAPPEN

Er zijn deputaatschappen, wier 'producten' met regelmaat te zien zijn: wekelijks verschijnt *De Wekker*, twaalf maal per jaar wordt een dienst uitgezonden via de radio en viermaal via de tv, jaarlijks komt het Jaarboek uit; er zijn deputaatschappen die door hun werkzaamheden in het nieuws komen: het curatorium of zendingsdeputaten; er zijn deputaatschappen waarbij de kerken kunnen aankloppen om hulp of advies: onderlinge bijstand en advies, diaconaat, evangelisatie, kerkerde en kerkrecht; en er zijn deputaatschappen, die in alle stilte hun werk doen, zonder dat ze iets te melden hebben, dat opgenomen kan worden in een jaaroverzicht. Het was daarom een goede zaak, dat de redactie van *De Wekker* vorig jaar de deputaatschappen en synodale commissies uitnodigde om iets te schrijven over hun 'gewone' werkzaamheden. Wie die artikelen gelezen heeft, zal niet verwonderd opkijken, dat hier niet alle deputaatschappen en synodale commissies genoemd worden.

Emeritikas

Een overzicht van de activiteiten van dit deputaatschap is moeilijk te geven. De periodieke berekeningen en uitbetalingen zullen niet zo tot de verbeelding van de lezers spreken. Maar het werk moet wel gebeuren en het ging in 2006 ook gestaag door. De laatstgehouden generale synode heeft deputaten opdracht gegeven om extra aandacht te schenken aan de *public relations*. Er is kerkbreed een folder verspreid die als het goed is allen heeft bereikt. Het is goed wanneer de gemeenten trouw hun afdracht (de zogenaamde jaarlijkse minimumomslag) voldoen. Maar er is meer nodig. Ieder die tot onze kerken behoort, moet doordrongen zijn van de ereplicht om voor de uitgediende dienaars evenals voor hun weduwen en/of wezen te zorgen. Verder moesten deputaten zich bezighouden met de op komst zijnde nieuwe pensioenwet.

Theologische Universiteit

Hoogleraren en docenten

Het curatorium stelt zich op verschillende manieren op de hoogte van het werk van de docenten en hoogleraren: jaarlijks worden via een daartoe vastgesteld schema de colleges bezocht; er wordt kennis genomen van publicaties, van scripties die onder leiding van de hoogleraren tot stand zijn gekomen en van andere arbeid.

Prof.dr. W.H. Velema begon zijn werk in Apeldoorn op 21 september 1966, en dat was in 2006 dus 40 jaar geleden. Hij verzocht hieraan geen bijzondere aandacht te geven,

mede gezien zijn persoonlijke omstandigheden de laatste jaren. In kleine kring is dit jubileum in dankbaarheid herdacht.

Prof.dr. J.W. Maris mocht zijn 12^{1/2}-jarig jubileum als hoogleraar vieren, en wel op 1 maart. Het was een mogelijkheid om de waardering voor zijn nauwgezette arbeid te onderstrepen, in het besef dat zijn afscheid als hoogleraar dichterbij komt: de procedure voor zijn opvolging werd gestart.

AIO's

Het werk van de vier Assistenten In Opleiding aan de Universiteit zorgt voor de nodige levendigheid bij de erbij betrokken hoogleraren. Enerzijds geeft het hen werk, anderzijds is het ook taakverlichtend. Naast assistentie in onderwijs en onderzoek wijden zij zich aan het schrijven van een proefschrift.

Opening van het academisch jaar

Op maandag 11 september werd het academisch jaar geopend. De fungerende rector prof.dr. H.G.L. Peels, die deze taak twee jaar had waargenomen, legde de rectorale keten af. Tijdens een academische samenkomst in de aula van de Universiteit sprak hij zijn rectorale rede uit, die de titel droeg: 'De eerste moord. Geweld en recht in Genesis 4'. Het verband tussen de actualiteit (het was immers 'nine-eleven') en nauwkeurig Schriftonderzoek kwam hierin op treffende wijze tot uitdrukking. Daarna werden de *facta academica* door de rector vermeld. Als rector werd prof. dr. A. Baars benoemd, als *conrector* prof.dr. H.J. Selderhuis, terwijl prof. dr. T.M. Hofman secretaris van het college werd.

Studenten

Op 1 oktober, de peildatum voor het Ministerie, stonden in totaal 89 studenten ingeschreven. Ze kunnen als volgt verdeeld worden: 3 studenten volgen de vooropleiding, 64 in de bachelorsfase, 20 in de masterfase (of oude doctoraalfase), 2 staan er ingeschreven voor een promotie.

Admissie-examens

Tijdens de juni-vergadering 2006 vonden er admissie-examens plaats. Via deze weg werden drie studenten toegelaten, te weten de brs. H. Carlier te Hilversum, D.J.Th. Hoogenboom te Hei- en Boeicop en A. van Olst te Apeldoorn. Daar tegenover moet melding gemaakt worden van twee broeders studenten, die het curatorium te kennen gaven dat zij hun admissiale status wilden beëindigen, omdat zij na langdurige geestelijke overweging tot de conclusie waren gekomen dat de weg die de Here met hen gaat in hun persoonlijk leven en studie, toch niet leidt tot het predikantschap. Aan dit besluit waren intensieve gesprekken met de mentorhoogleraar en de curatorbegeleider voorafgegaan. Het betreft de brs. H.D. Peels en A. Versluis.

Het echtpaar Baars (de 'nieuwe' rector) en het echtpaar Peels (de 'oude rector')

Informatieavond

Op vrijdagavond 17 november werd de jaarlijkse introductieavond gehouden voor geïnteresseerde aankomende studenten. Opnieuw bleek de goede belangstelling onder jongeren voor onze opleiding; ongeveer 20 personen stelden zich op de hoogte van de mogelijkheden die 'Apeldoorn' biedt.

Daarnaast tracht het curatorium de aandacht van jongeren ook op een andere manier op 'Apeldoorn' te vestigen. Het is een bekend gegeven dat het aantal admissiale studenten de laatste jaren niet stijgt, en gezien het aantal te verwachten emeriteringen in de (zeer) nabije toekomst moet dat ons grote zorgen baren. In 2006 waren er 4 predikanten boven de 65 jaar nog in actieve dienst; daarnaast waren er 14 die tussen de 61 en 65 jaar oud waren en 30 die een leeftijd hadden tussen de 56 en 60 jaar. In tien jaar tijd, zo de Here wil en wij leven, zullen dus niet minder dan 48 predikanten de emeritaatgerechtigde leeftijd ontvangen (bij de nu nog geldende regels daarvoor). Het is duidelijk dat het aantal admissiale studenten dat de laatste jaren wordt toegelaten, hier lang geen gelijke tred mee houdt. Het curatorium legt zich daarom toe op het houden van informatieavonden voor jongeren vanaf ongeveer 13 jaar in de regio. Het curatorium vraagt dringend de aandacht en de voorbede van de kerken(raden) voor de noodzaak van de melding van broeders die zich geroepen weten tot het ambt van dienaar van het Woord. Ook hierin geldt dat de Here in de weg van de middelen wegen wil wijzen en harten wil neigen.

Doctoraal II-examens en beroepbaarstelling

In het kader van dit jaarverslag noemen we de D2-examens die werden afgelegd door admissiaal-studenten. In februari studeerde student R.G. den Hertog af met een scriptie in het hoofdvak kerkgeschiedenis met als titel 'De eeuwige Duitser. Een onderzoek naar de Lutherinterpretatie van Erich Seeberg (1888-1945) ten tijde van het 'Derde Rijk' tegen de achtergrond van de Lutherrenaissance. Hij werd beroepbaar gesteld.

In juni legde student C.H. Legemaate het afsluitende doctoraal examen af; zijn hoofdvak is Nieuwe Testament en de titel van zijn scriptie luidde 'Wat moeten we doen? een onderzoek naar de betekenis van het 'metanoia' in Lucas en Handelingen'. Ook hij werd beroepbaar gesteld.

De in september 2005 beroepbaar gestelde br. drs. A. Hoekman ontving nog geen beroep uit de kerken. Zijn beroepbaarstelling wordt met een jaar verlengd.

Preekconsent

Student S. Pos, die in 2005 toegelaten was als admissiale student, ontving preekconsent.

Promotie

Op 13 december promoveerde Th. Schreiber, Duits theoloog, bij prof.dr. H.G.L. Peels tot doctor in de theologie. Hij verdedigde daartoe zijn proefschrift, dat als titel droeg: *Lots Enkel: Israëls Verhältnis zu Moab und Ammon im Alten Testament*. Dr. Schreiber (1969) had eerder, in 1998, zijn doctoraalstudie in Apeldoorn afgerond, na zijn studie aan de Freie Theologische Akademie Giessen.

De verdediging van het proefschrift.

Themadagen en andere bijzondere activiteiten

De themadagen, gehouden in februari in Soest, droegen als titel: 'De missionaire taak van de christelijke gemeente.' Daarbij was in het programma opgenomen een excursie naar Amsterdam.

Aan bijzondere activiteiten zijn te noemen:

- het Bonhoeffer-symposium, gehouden op 4 februari;
- de aanbidding door het Instituut voor Reformatie-onderzoek van de DVD met de complete Franse en Latijnse werken van Calvin; het eerste exemplaar werd door prof.dr. W. van 't Spijker in ontvangst genomen;
- de twee internationale conferenties in augustus: de Joint Meeting van het Oudtestamentische Werkgezelschap Nederland en België met de British Society for Old Testament Studies met als thema Psalmen en gebeden in het Oude Testament, en het grote International Calvin Congress, georganiseerd met de A Lasco-bibliotheek te Emden;
- een herhaling van de studieconferentie over theologie en pastorie, die eerder, in januari, in Emden werd gehouden. Verschillende docenten van de TUA, samen met prof.dr. C. van der Kooi (VU) en dr. H. de Leede (rector seminarie Hydepark) leverden een bijdrage. De thematiek werd toegespitst op de vraag wat er vandaag de dag rond theologische disciplines aan de orde is én op de vraag hoe een predikant in de pastorie aan theologie toekomt en ermee omgaat.

Samenwerking met NGP

In het kader van de samenwerking met de Nederlands Gereformeerde Kerken (predikantenopleiding) kan hier melding worden gemaakt van de start van de Nederlands Gereformeerde Predikantenopleiding (NGP) - uitvloeisel van de besluiten van de Landelijke Vergadering -, die als theologisch instituut 'aanleunt' tegen de TUA. Het oude Apeldoorn-advies heeft hiermee nieuwe actualiteit en waarde gekregen. In mei maakten docenten van de TUA en het NGP nader kennis met elkaar en werden afspraken gepreciseerd. In de nieuwe studiegids 2006-2007 is in een separaat gedeelte het NGP-programma opgenomen.

Schooldag

De Schooldag, gehouden op 23 september, kreeg als thema: 'Belijden en beleven'. In de morgenbijeenkomst werd dit thema uitgewerkt, onder de titel 'Waar de mond vol van is...' door prof.dr. J.W. Maris; in de middagbijeenkomst kon men kiezen tussen de deelonderwerpen 'Voorzienigheid en lijden' door drs. J.L. de Jong te Nieuw-Vennep, 'Hoe vrij is onze wil volgens de Dordtse Leerregels?' door ds. J. Van Amstel te Ede en 'Het schriftgezag volgens de Ned. Geloofsbelijdenis' drs. A. Huijgen, assistent in opleiding. Er was een gezamenlijke afsluiting in de kerkzaal van de Geref. Gemeente ter plaatse door prof.dr. H.J. Selderhuis. De kinderen werden opgevangen in het gebouw van de Universiteit, waar

evenals vorige jaren een apart programma voor hen was. In het ochtendprogramma werd muzikale medewerking verleend door de koren 'Wijdt Hem uw kunst' uit Harderwijk en 'Laudate Deum' uit Nunspeet.

De resultaten van de jaarlijkse actie van het vrouwencomité werden zichtbaar. Mevr. F. den Braber-Maaswinkel, die vanaf het begin van het comité lid is, terwijl zij meldde dat in 2006 voor de 49e keer een afdracht plaatsvond (!) overhandigde na een toespraak aan prof.dr. H.J. Selderhuis twee cheques, één ter waarde van € 45.000 en één ter waarde van € 25.000, de eerste direct voor aanschaf van boeken te bestemmen en de tweede voor andere doeleinden, met de bibliotheek samenhangend. Prof. Selderhuis mocht de enveloppen bij uitzondering in ontvangst nemen, omdat de bibliothecaris, prof. dr. J.W. Maris, al als spreker op de preekstoel gestaan had. Het deed hem zichtbaar goed om de getallen (voor) te lezen. Het comité getroost zich telkenjare grote inspanningen. Het werk wordt daarbij niet eenvoudiger vergeleken bij vroeger, toen de vrouwen vaak huis aan huis de gemeente in gingen voor hun actie.

Bibliotheek

Aansluitend bij de Schooldag en de inspanningen van het Vrouwencomité mag vermeld worden, dat de opbrengsten van die acties de basis vormen voor de altijd weer noodzakelijke aanschaffingen. Daardoor groeit de bibliotheek voortdurend. Zij is met ingang van januari niet meer in de kelder van het gebouw gehuisvest, maar in de voormalige aula. Daartoe is in dat deel van het gebouw een verdieping gemaakt, zodat het ruimtegebrek voor een langere periode is opgelost. De verhuizing was een grote 'operatie', waaraan onder andere door studenten is meegewerkt. Het resultaat mag er zijn.

Overigens zal de assistent-bibliothecaris, mevr. S. Maljaars, de universiteit binnen afzienbare tijd gaan verlaten, wegens een benoeming elders.

Uitbouw universiteit

De materiële verbouwing van de TUA is grotendeels voltooid, samen met de facelift van het nieuwe meubilair. Vooral het onderwijs-ondersteunend personeel heeft veel geduld en uithoudingsvermogen moeten hebben. Voor de bouw van de noodzakelijke corridor tussen de oude en de nieuwe accommodatie van de TUA is in het najaar van 2006 groen licht van de plaatselijke overheid verkregen. De bouw zal zo spoedig mogelijk plaatsvinden.

De kwaliteit van het onderwijs

Het definitieve QANU-rapport (Quality Assurance Netherlands Universities) van de visitatiecommissie, van belang voor de accreditatie, kwam in april uit. Zoals al bekend was geworden had de commissie veel waardering voor het onderwijs in Apeldoorn; het werd in alle opzichten op peil bevonden. In de rij van elf theologische univer-

Het voormalige gebouw van het Apostolisch Genootschap, de nieuwe aula

siteiten en faculteiten in Nederland mocht onze Universiteit, samen met die van Kampen-II, eindigen op een gedeelde derde plaats. Er mag onzerzijds grote waardering zijn voor allen die aan onze opleiding verbonden zijn, maar – zo bedenken we – : wat zou onze arbeid zijn geweest zonder Gods zegen?

Op grond van deze positieve bevindingen kon accreditatie (erkenning) voor de komende jaren worden aangevraagd bij het Nederlands Vlaams Accreditatie Orgaan. Na verloop van enige tijd kwam een positief bericht hiervan binnen, zowel voor de bachelor- als voor de masteropleiding.

Kerk en Israël

Deputaten onderhouden contact met verschillende Israëlorganen in ons eigen land.

Bijzondere betrokkenheid is er bij het werk van drs. Kees Jan Rodenburg, die is uitgezonden naar Israël door het CIS (Centrum voor Israëlstudies), waarin ook het deputaatschap participeert. Br. Rodenburg kwam twee maal in Nederland voor een tournee en geniet mede daardoor ook in onze kerken toenemende bekendheid én waardering.

Binnen het deputaatschap werd de theologische bezinning voortgezet over het joodse en christelijke lezen van het Oude Testament, onder het thema 'Diefstal of erfenis'. De seminars, die het deputaatschap vroeger zelfstandig organiseerde, vinden nu plaats in CIS-verband. In oktober was er een studentenreis in het kader van het joodse Loofhuttenfeest.

Buitenlandse zending

deputaten

Het jaar 2006 stond voor deputaten buitenlandse zending voor een belangrijk deel in het teken van bestuurlijke veranderingen. Legde drs. J. van Mulligen per 1 januari zijn werk als voorzitter neer – hij ging met emeritaat – per 1 augustus vertrok om diezelfde reden ook de zendingssecretaris, ds. H. Last. Beide broeders hebben jarenlang het deputaatschap gediend. Br. Van Mulligen combineerde zijn taak als voorzitter met het werk van gemeentepredikant, br. Last was volledig in dienst van deputaten. Overigens blijven beiden nog tot de synode van 2007 lid van het deputaatschap.

Het vertrek van deze beide broeders gaf het deputaatschap gelegenheid aan een besluit van de synode 2004 gestalte te geven: bestuurlijke en uitvoerende taken moesten gescheiden worden. Ds. A. Hilbers van Zwolle werd eind maart benoemd in de nieuwe functie van zendingsconsulent. In zijn werk zijn de taken van de brs. Van Mulligen en Last verenigd maar bestuurlijk trok ds. Hilbers zich terug uit het

De nieuwe zendingsconsulent, ds. A. Hilbers

De huidige voorzitter en secretaris van deputaten: drs. H. Korving en br. C. Groeneveld

deputaatschap. Drs. H. Korving nam het voorzitterschap van deputaten op zich en br. C. Groeneveld werd bestuurlijk secretaris. Het moderamen van deputaten besloot te gaan werken met een dagelijks bestuur dat maandelijks vergadert met de zendingsconsulent en met secretaris ds. G. Drayer.

Halverwege december hielden deputaten een conferentie te Amerongen, waar besloten werd tot een nieuwe publiciteitscampagne in de kerken waarin nadrukkelijk aandacht gevraagd zal worden voor het onderwijs dat in tal van zendingsgebieden mag worden gegeven.

Punt van voortdurende zorg was de financiële situatie: deputaten hebben in 2005 en 2006 te maken gehad met een daling van de inkomsten, niet zozeer van de structurele als wel van de incidentele bijdragen (giften, acties, legaten). Zending lijkt wat weg te glijden uit de belangstelling van de kerkleden. Het blijft nodig ons zendingswerk onder de aandacht van de kerken te brengen. Er wordt aan gewerkt om kerken en kerkleden steeds meer aansprekende projecten op maat aan te bieden.

Zendingswerk

De Gereja Toraja Mamasa (Sulawesi, Indonesië), de kerk waarmee we de oudste banden hebben, kreeg een nieuw (permanent) synodebestuur onder leiding van ds. Untung. Opmerkelijk was de voortvarende wijze waarop deze synode aan het werk ging. Samen met ds. Untung trok zendeling dr. C.W. Buijs naar de zendingsgebieden van de GTM in Bunggu en Mada'. Tijdens een kort bezoek van ds. Untung aan Nederland had een delegatie van deputaten een gesprek met hem, waarin hij aandacht op verdieping van de relatie met de kerken in Nederland. Ds. Abialtar Pappalan keerde na enkele jaren van studie aan de TUA terug naar Indonesië om in Jakarta zijn theologische studie voort te zetten. Zijn gezin werd tijdens het verblijf in Nederland goed opgevangen door de kerken van Amersfoort en Apeldoorn. Bij een bezoek in juni aan de synode van de GTM overhandigde ds. J. van Mulligen een door zr. W.A. van der Klis geschreven boekje over de geschiedenis van de Torajakerken.

Met de kerken in Venda (Zuid-Afrika) bestaat een hartelijke relatie. Vooral de maatschappelijke betrokkenheid van deze kerken is opmerkelijk – en ook nodig: de aidsproblematiek gaat ook aan Venda niet voorbij. Tegelijk wordt verder gewerkt aan de opbouw van de kerken. Bij een werkbezoek van ds. G. Drayer en ds. C.C. den

Op werkbezoek in Indonesië

Hertog werd afgesproken dat de kerken voortaan zelf zullen aangeven voor welke projecten zij graag hulp ontvangen.

De kerkenraad van de Gereformeerde Kerk van KwaNdebele (Zuid-Afrika) ontwierp nieuwe plannen voor de toekomst. Onder leiding van de drie eigen predikanten en vier evangelisten wordt de kerk verdeeld in tien gemeenten die ieder de zorg op zich nemen voor een aantal kleinere posten in de omgeving. Ds. H. Polinder van Urk bezocht in oktober

Kerk in D'kar

samen met de zendingsconsulent het gebied. Er werd overlegd met het Mukhanyo Theological College over de beëindiging van de bedieningsovereenkomst van dr. P.J. Buys per 31 december 2007. De betrokkenheid van deputaten bij het College zal vanaf die datum bescheiden zijn dan voorheen. De Mukhanyo Bible School onder leiding van dr. C.W. Buijs mag zich onverminderd verheugen in een groot aantal cursisten.

In september bezochten de brs. H. Last en A. Hilbers Botswana. Ds. Last nam afscheid van het werk onder de Sanmensen, ds. Hilbers maakte er kennis mee. Hij kwam onder de indruk van de vaak moeilijke omstandigheden waaronder in Botswana geleefd en gewerkt wordt.

Mozambique is bij uitstek onderwijsland en dat is ook de insteek die bij het zendingswerk daar is gekozen. Met het beschikbaar stellen van onderwijs in Mocuba worden de plaatselijke kerken geholpen in de opbouw van hun gemeenteleven.

Zendingsprojecten

In oktober bezochten drs. J. van Mulligen en ds. H. Last de kerken en het werk in Brazilië. Hun bezoek stond in het teken van hun afscheid van het werk maar ook van de voorbereiding van de komst van ds. João de Geus Los naar Nederland: hij gaat studeren aan de TUA.

Dr. B. van den Toren bezoekt geregeld de FATEB in de Centraal Afrikaanse Republiek om promotiestudenten te begeleiden. Voor dat werk is hij naast zijn werk in Engeland nog in dienst van zendingsdeputaten.

In het kader van zijn werk voor IFES-BIS bracht br. A. van der Maal een bezoek aan China waar hij veel oud-studenten heeft ontmoet.

De stichting Friedensstimme wordt gesteund in het zendingswerk dat in Siberië mag worden gedaan. Er is in de kerken warme betrokkenheid bij dit werk.

Telkens weer dienen zich jonge mensen aan bij hun kerkenraden met het verzoek te worden uitgezonden om ergens in de wereld zendings- of hulpverleningswerk te doen. Deputaten ondersteunen waar mogelijk deze initiatieven.

Evangelisatie

Dr. Stefan Paas had in 2005 een parttime benoeming aanvaard bij de kerk van Amsterdam, waardoor hij niet meer fulltime kon werken voor deputaten. In 2006 aanvaardde hij een parttime benoeming aan de Christelijke Hogeschool Ede. Dat betekende het einde van zijn werken als evangelisatieconsulent. Deputaten zagen hem node gaan en zijn dankbaar dat hij een geweldige stimulans voor het evangelisatiewerk zowel binnen als buiten onze kerken is geweest.

Er werden twee nieuwe parttime consulenten in dienst genomen: drs. Michael Mulder uit Ermelo en mw. Jeanette de Waard uit Zwolle.

Samen met Bram Dingemanse uit Rotterdam vormen zij het nieuwe team waar de kerken dankbaar gebruik van mogen maken.

Deputaten Evangelisatie hebben een nieuw beleid ontwikkeld betreffende de steun

aan gemeenten. Voor die tijd kregen gemeenten voor een langere tijd een subsidie als er een tekort was; vanaf 2006 kan er een startsubsidie verleend worden voor een periode van drie jaar, waarna een evangelisatieproject zelfstandig moet kunnen draaien. Overigens zijn deputaten er niet alleen voor het geld.

Door middel van publicaties, conferenties e.d. dragen deputaten bij aan bewustwording van de bijbelse opdracht om het Evangelie uit te dragen. Ook dragen zij bij aan bezinning op de vraag hoe gemeenten en gemeenteleden vandaag aan deze opdracht gehoorzaam kunnen zijn.

Door middel van cursussen, coaching e.d. helpen deputaten gemeenten op weg om daadwerkelijk missionaire gemeenten te zijn in hun eigen omgeving en op een wijze die bij hen past.

Door middel van advisering of begeleiding in verband met een concreet evangelisatieproject door hun consulenten geven deputaten voor iets langere, maar wel bepaalde tijd, structurele ondersteuning.

Door middel van bemiddeling brengen deputaten hulpzoekende en hulpverlenende gemeenten met elkaar in contact.

Radio- en televisiediensten

Deputaten zorgen voor de verdeling van de radio- en televisiediensten.

We noemen eerst de radiodiensten: op 15 januari werd de dienst van Winschoten uitgezonden; Drs. H.P. Keuter preekte over Lukas 4,14-30 Woorden die levend worden.

'Waar Jezus op let' was het thema van de preek over Lukas 7,1-10, gehouden door drs. C.C. den Hertog te Boskoop op 26 februari.

Drs. W. van 't Spijker te Hilversum-Centrum was de voorganger in de dienst op 19 maart, die als thema had Lichtstralen in de duisternis over Johannes 12,20-36.

Op de eerste Paasdag, 16 april, mocht ds. P.D.J. Buijs te Harderwijk aan de hand van Markus 16,2 het Paasevangelie verkondigen onder het thema Pasen, de zon gaat op! De Voorhof te Ermelo was op 7 mei het 'uitzendende' kerkgebouw; ds. D. Dinsbergen preekte over Handelingen 26,24-29 Geloven met overgave en bij je volle verstand.

Op de hemelvaartsdag, 25 mei, preekte drs. J.L. de Jong te Nieuw-Vennep over Lucas 24,52 onder het thema Blijdschap bij het afscheid.

'Ik schiet tekort' was het thema van de dienst op 18 juni in Amersfoort, waarin ds. A.C. van der Wekken voorging; de tekst was Romeinen 8,15-16.

Drs. P.L.D. Visser, toen nog verbonden aan Ouderkerk a/d Amstel, preekte op 16 juli over Handelingen 26,28-29 Bijna een christen...

Op 13 augustus kwam de uitzending uit Nunspeet; voorganger was drs. B. de Graaf; hij preekte over Romeinen 8,31 Zo God voor ons is...

'Ik zie er als een berg tegenop' was het thema van dr. J.W. van Pelt in de dienst van 29 oktober te Oud-Beijerland. De Schriftlezingen waren Psalm 121 en Filippienzen 2,5-11.

Het kan gebeuren dat een voorganger op het laatste moment ziek wordt; dat was op 17 december het geval met ds. P.J. van Dam te Purmerend. Zendtijd voor Kerken zond toen een 'oude' adventsdienst uit. Het was de dienst uit Leiden, waarin ds. J.G. Schenau voorging; hij preekte over Mattheüs 25,1-13 onder het thema Klaar voor het feest.

Op de laatste (zon)dag van het jaar kwam de dienst uit Utrecht-Centrum; voorganger was drs. H. de Bruine. Naar aanleiding van Jesaja 60,15-22 was het thema De tijd vervalt, wanneer de tijd wordt vervuld.

Via de tv werden uitgezonden:

- Een dienst uit Qabo in de Kalahariwoestijn te Botswana; voorganger was ds. Gaobolelwe Ngakayaja; hij preekte over Johannes 14,15; de uitzending van de dienst

werd voorafgegaan door een programma over het werk van ds. Jan Wessels en zijn vrouw in het Gantsidistrict. De uitzending werd herhaald op 16 juli.

- De dienst uit de Bethelkerk te Leeuwarden op 21 mei; tekst voor de preek van ds. P.W. Hulshof was Mattheüs 25,40.

- De dienst uit Zwolle, waarin ds. A. Hilbers en drs. W.J. Quist voorgingen, die beiden preekten over Mattheüs 10,40-42 'Een beker koud water'. In de uitzending was ook het project opgenomen, dat 25 jongeren uit Zwolle uitvoerden in Venda als ook de uitzendingsdienst vanuit de Noorderkerk en een dienst in Venda.

Verder is te noemen, dat de VRT (de Vlaamse Radio- en Televisieomroep) op 26 februari de dienst uitzond uit het Evangelisch Centrum te Deurne. Voorganger van die dienst was ds. K. Groeneveld. Hij preekte over Johannes 4 'Een ontmoeting die je leven verandert'.

'Alom klinkt het Woord' is ook een programma van Zendtijd voor de kerken. Op 25 maart ging dat programma over het vertaalwerk van Hessel en Coby Visser en op 29 april over het zendingswerk onder leiding van ds. João de Geus Los in Critica in Brazilië.

En tot slot: de Evangelische Omroep zond op 26 december een programma uit over 'Het open huis', de wijkgemeente van de kerk van Haarlem.

Geestelijke verzorging van de varenden

Deputaten steunen en begeleiden het werk van ds. H. van der Ham, de speciaal voor het schipperspastoraat vrijgestelde predikant. Hij wordt daarin bijgestaan door twee varende ouderlingen, de brs. Joh. Romijn (Dordrecht-Centrum) en D. Blokzijl (Zwolle). Ds. van der Ham bezoekt één dag per week zeeschepen aan de Moerdijk. De schepen komen uit allerlei landen, de mensen erop hebben vele nationaliteiten en zeer uiteenlopende religieuze en culturele achtergronden.

Deputaten zijn dankbaar voor goed verloop van het nieuwe project aan de Moerdijk, waar de gezamenlijke kerken uit de regio voor één avond per week zorgen voor opvang van zeelieden. Het aantal gasten per avond loopt erg uiteen; soms zijn er meer dan twintig.

Van de boekentafel wordt goed gebruik gemaakt; zelfs zo dat op een gegeven moment de voorraad Engelse boeken helemaal op was. Zeelieden lezen van alles - ook christelijke lectuur en de Bijbel in hun eigen taal. Het komt meer dan eens voor, dat iemand voor het eerst van zijn leven een Bijbel in handen krijgt.

Ds. Van der Ham weet zich bij dit werk gesteund door de vrijwilligers van de kerken uit Klundert en omgeving. Zonder hun hulp zou het vele werk onmogelijk zijn.

Daarnaast bezoekt onze schipperspredikant binnenvaartschippers, voornamelijk uit de CGK. Hij leeft mee in wel en wee en probeert aan te moedigen om ondanks de hoge werkdruk het sociale en kerkelijke leven niet te verwaarlozen. Hij zoekt hen op in bijzondere omstandigheden of heeft op z'n minst telefonisch contact.

Ds. Van der Ham preekt op allerlei speciaal door schippers bezochte kerklocaties, zoals in Duisburg en Mannheim, maar ook in het Rotterdamse Havenziekenhuis.

Op 4 november werd de jaarlijkse schipperscontactdag gehouden in De Krooswijkhof te Dordrecht. Spreker was de heer J.T. van de Berg. Onder de titel 'De christenondernemer onderweg naar de toekomst' werd de schaalvergroting behandeld - in hoeverre is het voor een christenschipper verantwoord hierin mee te gaan? Het hele onderwerp werd behandeld in het licht van Gods Grote Toekomst.

Vier maal per jaar verschijnt het orgaan Kompas, waarin behalve een meditatie van de hand van één van de in het deputaatschap zittende predikanten, ook een pastorale rubriek van de hand van ds. Van der Ham is opgenomen. Het blad verstrekt allerlei

informatie aan de schippers, zoals de via de media uitgezonden kerkdiensten.

Geestelijke verzorging van de militairen

Eén van de kerntaken van deputaten is - zodra vacatures worden verwacht - het werven van predikanten uit eigen kerken voor de dienst van de geestelijke verzorging van de militairen van onze krijgsmacht. In het najaar heeft drs. P.L.D. Visser zich op verzoek beschikbaar gesteld voor krijgsmachtpredikant. Hij heeft de selectieprocedures met goed gevolg doorlopen en zal zo spoedig mogelijk met zijn arbeid onder de militairen starten.

Door deputaten werd voorts regelmatig contact onderhouden met onze eigen predikanten in dienst van de krijgsmacht. Met luchtmachtpredikant ds. M. Dijkstra, die in het kader van opbouw- of vredesmissies werd uitgezonden naar Afghanistan, is na zijn terugkeer intensief gesproken over zijn ervaringen gedurende zijn verblijf aldaar, zijn terugkeer en zijn beleving hiervan. 'Lessons learned' zullen door deputaten met alle betrokkenen worden gedeeld.

In samenwerking met deputaten van de Gereformeerde Kerken (vrijg.) worden door deputaten thuisfrontdagen/-avonden georganiseerd voor zowel familie en partners van militairen die uitgezonden zijn, als ook voor militairen en hun naasten die net zijn terug gekeerd van hun buitenlandse missie of binnenkort zullen vertrekken. Op de website www.kerkenmilitair.nl wordt hiervan melding gemaakt en het programma weergegeven.

Kerkjeugd en onderwijs

In het najaar hebben deputaten Kerkjeugd en Onderwijs een éénmalige financiële actie gehouden voor extra middelen voor de beide jeugdwerkorganisaties. Als gevolg van de afgebouwde overheidsfinanciering en de beperkte aanvulling vanuit de omslagen, ontstond er een fors gat in de begrotingen. De actie heeft gezamenlijk ruim € 40.000,- opgeleverd en dat is een verblijvend resultaat.

Op het gebied van onderwijs en opvoeding hebben deputaten in het najaar een vragenlijst laten uitgaan om de kerkenraden te bevragen naar hun behoefte aan ondersteuning en materialen.

In samenwerking met IFES-Nederland hebben deputaten de positie van studerende opnieuw onder de aandacht van de kerkenraden gebracht met het verzoek om op een zondag extra aandacht aan deze groep te schenken. Ondanks dat elke kerkenraad jaarlijks daartoe wordt 'aangespoord', constateren deputaten dat kerkenraden nauwelijks adressen van studerende doorgeven aan de kerken in de studentensteden.

Pastoraat in de gezondheidszorg

Deputaten belegden vijf regionale bezinningsavonden – op 18 januari te Barendrecht, op 11 februari te Bunschoten, op 29 maart te Bennekom, op 26 april te Leeuwarden en op 21 november te Zwolle -, waarop mw. Alie Valkenburg sprak over het thema 'Omgang met rouw' onder de titel 'Ik heb nog steeds verdriet ... mag het?'

Op 11 februari organiseerden deputaten een themadag te Bunschoten voor (pastorale) werkers in de gezondheidszorg. Het thema 'Palliatieve zorg ... kunnen we er nog iets van leren?' werd ingeleid door dhr. G. van Brenk – '...van en uit de maatschappelijke ontwikkeling', drs. J.R.G. Gootjes – 'van en in de praktijk' en prof. dr. W.H. Velema – '...van en voor mantelzorgers'.

Deputaten gingen op 15 juni, samen met de predikanten naar art. 6 ko en pastorale werkers in de gezondheidszorg, op werkbezoek bij ds. J. Huisman in zorgcentrum Maarsheerd te Stadskanaal.

De themadag in Bunschoten

Diaconaat

Deputaten diaconaat hebben de diakenen toegerust, niet alleen via Di@coon, artikelen in 'De Wekker' en de website van onze kerken, maar ook via bijeenkomsten (regionaal en plaatselijk) waarbij de classicaale diaconale commissies (CDC s) een grote rol spelen.

Toerusting en voorlichting liggen dicht bij elkaar, wanneer het gaat over de komst van de WMO, de Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning. Deze wet verlegt niet alleen een aantal zorgtaken van de centrale overheid naar de plaatselijke, maar roept ook de burgers op meer voor zichzelf en elkaar te zorgen. Daarbij is zelfs heel expliciet aan de kerken (en wel in het bijzonder dan aan de diaconieën) gedacht. Deputaten hebben actief meegewerkt aan het tot stand komen van een zogenaamde WMO-map en samen met andere kerken worden allerlei initiatieven ondernomen en ondersteund om ook de diaconieën op de geweldige mogelijkheden te wijzen die deze wet biedt om als kerk ook plaatselijk (weer?) stem te geven en te presenteren. Het Diaconaal Bureau volgt deze ontwikkelingen nauwgezet, voert overleg met betrokkenen in politiek en in maatschappelijke

Noodhulp in Pakistan; eerst overleg met de betrokkenen

organisaties. Diakenen krijgen voorlichting door woord en geschrift.

Op 12 oktober belegden deputaten een studiedag over vrijwilligerswerk en mantelzorg. De stichting Initiatieven Bestuurs Advisering presenteerde er haar rapport Kerk en Caritas – een onderzoek naar vrijwilligerswerk en mantelzorg in vier orthodox-protestantse kerken. Het rapport werd aangeboden aan staatssecretaris drs. C. Ross-van Dorp.

Op 2 december is er een diakenendag georganiseerd met als thema Aids, bekijk het! waar op indrukwekkende wijze nagedacht is met de aanwezigen over de strijd tegen hiv/aids en onze betrokkenheid daarbij. Inleiders waren mr. C.G. van Staaij, dr. E. Achteres, mw. M. Schouten en ds. W.N. Middelkoop.

Diaconaat gebeurt vanuit de liefde van Christus en impliciet gaat er een sterk missionair appel van uit. Samenwerking met deputaten voor buitenlandse zending en deputaten evangelisatie staat daarom hoog op de agenda van deputaten. Immers elke evangelist, diaken en zendeling ervaart dat hij met de hele mens te maken heeft. William Booth, oprichter van het leger des heils zei eens: 'een hongerige maag heeft geen oren'.

Deputaten hebben ook het verlenen van diaconale hulp in het bijzonder in het buitenland via lokale kerken tot taak.

Kerkorde en kerkrecht

Op de tafel van deputaten kerkorde en kerkrecht komen jaarlijks tal van vragen terecht; om een paar onderwerpen te noemen: de verkiezing van het moderamen van de Particuliere Synode, het uitbrengen van een beroep naar art. 6 k.o., de kerkrechtelijke status van een 'diaconale vergadering', het gastlidmaatschap, art. 70 k.o. (in welk geval kan een huwelijk wel of niet kerkelijk bevestigd worden), de regelingen rond de bevestiging van een bijzondere dienaar des Woords.

Een aantal deputaten bezocht in juli een bezinningsconferentie over o.a. de kerkrechtelijke aspecten van gemeentestichting in samenwerking met kerken die behoren tot een ander kerkverband. Verder hebben deputaten zich in het kader van de synodeopdracht o.a. beziggehouden met de positie van diakenen op de meerdere vergaderingen met name inzake opzicht en tucht, een handleiding voor een kerkelijke tuchtprocedure, huwelijksbevestiging na samenwonen, een handleiding voor een appèlprocedure.

Verschillende deputaten hebben artikelen verzorgd in Ambtelijk Contact, de Wekker en andere bladen om op deze wijze 'kerkrechtelijk licht' te laten schijnen op een aantal zaken.

Contact met de overheid

Deputaten contact met de overheid hielden zich bezig met de vraag naar de positie van de kerk in de samenleving. Op dit gebied doen zich grote veranderingen voor. We hebben te maken (gehad) met een sterke secularisatie. Dat heeft ook gevolgen voor de positie van de kerk in de samenleving en voor haar verhouding tot de overheid. Deputaten proberen een richting te vinden in de vragen die dienaangaande op de kerken afkomen.

In 2005 werd onder de kerkenraden een enquête gehouden over de verhouding tot de plaatselijke overheid. In Ambtelijk Contact werd geschreven over de vraag op welke wijze de kerken hun plaats kunnen innemen in de samenleving en ook contact kunnen onderhouden met de plaatselijke overheid.

Aan het einde van het jaar is een herdruk van de brochure over het huwelijk verschenen. Aan de herdruk is, conform de opdracht van de GS 2004 de handreiking over het omgaan met ongehuwd samenwonenden toegevoegd.

Eenheid van de gereformeerde belijders in Nederland

De opdrachten die de generale synode gaf aan deputaten voor de eenheid van de gereformeerde belijders in Nederland resulteerden in ontmoetingen met deputaten voor Kerkelijke Eenheid van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt), met het hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond in de Protestantse Kerk Nederland, met de commissie voor Eenheid en Verscheidenheid van de Gereformeerde Gemeenten, met de Commissie voor Contact en Samenspreking van de Nederlands Gereformeerde Kerken en met het moderamen van de synode van de Hersteld Hervormde Kerk. Al deze gesprekken vinden plaats in een goede sfeer. De ontmoetingen met laatstgenoemde gesprekspartner vonden voor het eerst plaats. Met de deputaten van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) werden ook preekbesprekingen gehouden. Verder participeren deputaten in het Contactorgaan Gereformeerde Gezindte (COGG). Het aantal participanten wordt groter. Voor de jaarlijkse conferentie van het COGG in maart was opnieuw ruime belangstelling. Thema was 'Geestesgaven: niet los verkrijgbaar'. Eén van de sprekers was prof.dr. J.W. Maris. Hij sprak over 'Kerk en charisma. Nieuwe inzichten?'

Correspondentie met buitenlandse kerken

Deputaten Correspondentie vertegenwoordigden weer enkele malen onze kerken in het buitenland. Een bezoek werd gebracht aan de kerken in Zuid-Afrika (GKSA), aan onze zusterkerken in Noord Amerika (FRC), de beide kerkverbanden in Schotland (FCS/FCSC), de kerken in Frankrijk (EREI), en de kerken in Korea (PCK) en in Japan (RCJ). Enige voorzichtige bemiddelingspogingen in de onenigheid binnen de Schotse kerken hebben helaas nog niet tot resultaat geleid. Er is verder gewerkt aan contacten in Oost Europa. Met de Biserica Evangelica Romana in Roemenië zijn verkennende besprekingen op gang gekomen. Tevens is een bezinningsstuk opgesteld betreffende het voorgaan van predikanten uit het buitenland in onze kerken, uitmondend in een concreet voorstel aan de Generale Synode.

Vertegenwoordiging van de kerken

De voorzitter van deputaten, ds. J. Westerink, wenste koningin Beatrix Gods zegen toe op haar nieuwjaarsreceptie.

Kerkelijke archieven

Het Documentatiecentrum heeft een roerig jaar achter de rug. In februari werd het Dienstenbureau in Veenendaal verlaten, dat qua ruimte moest inkrimpen. Van februari tot juli was het Centrum gevestigd bij Stichting Goed Werk. Helaas hield deze stichting op te bestaan. In juli verhuisde het centrum naar een goede ruimte in het gebouw van Box Inn aan de Kernreactorstraat 24A in Veenendaal. Het is alleen te bezoeken na afspraak vooraf met de beheerders. Deputaten Archieven mochten schenkingen ontvangen van fam. T. Harder en J. Boelema. Ook kreeg de oude doopvont van de kerk van Zuid-Laren er een plaats.

In De Wekker wezen deputaten Kerkelijke Archieven op het belang van goed archiefbeheer. Te noemen zijn elf adviezen hoe om te gaan met digitale stukken. Ontroerend was de publicatie van een briefkaart uit de Tweede Wereldoorlog van de overleden broeder A. Mak uit Schiedam. Zo'n kaart laat het belang van archief weer zien.

Het gebouw van Box Inn

De kaart van A. Mak

Eredienst

Door deputaten erediensdienst werden een tweetal nieuwe avondmaalsformulieren geschreven, die de komende generale synode aangeboden worden. Verder zijn deputaten bezig met het opstellen van criteria die gehanteerd kunnen worden bij het selecteren van liederen. Tevens moesten deputaten de resultaten van de enquête in de kerken over de door de laatstgehouden synode vastgestelde conceptformulieren evalueren.

Deputaten erediensdienst: vlnr C J Droger, J Groeneveld, K van Walssem, J Groenleer, H de Graaf, R van de Kamp, M van Ledden

BONDEN

Mannenverenigingen

De bond van Christelijke Gereformeerde Mannenverenigingen in Nederland hield zijn jaarlijkse bondsdag op 4 november in 'De Tabernakel' te Ede. Drs. G. van Roekel uit Putten sprak over de blijvende betekenis en actualiteit van de Heidelberger Catechismus onder de titel 'Beleden genade, beleden geloof'.

Vrouwenverenigingen

De bond van Christelijke Gereformeerde Vrouwenverenigingen organiseerde in februari een drietal bezinningsdagen over de WMO, de Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning. Het thema van de dagen die op 2, 7 en 16 februari gehouden werden te Hoogeveen, Nijkerk en Kerkwerve, was *Zorgen doe je samen*. De bezinning werd ingeleid door br. J.J. van der Knijff, diaken en lid van het deputaatschap diaconaat.

De bondsdag werd op 11 mei in 'de Meenthe' in Steenwijk gehouden. Spreker was ds. D. Quant, toen nog in Eindhoven. Het thema was *'Volg Zijn spoor'*.

Vrouwenvereniging Bij de Bron te Rotterdam-West en de Kring Rotterdam van de bond bestonden beide 50 jaar.

CGJO

Voor de Christelijke Gereformeerde Jeugdwerkorganisatie begon het jaar 2006 met enkele personele wijzigingen binnen de staf. Afscheid werd genomen van André Maliepaard, die als plaatselijk jeugdwerker aan de slag ging in zijn Nederlands Gereformeerde Kerk van Ede. Ook Arjan Walraven heeft zijn werk als bureaucoördinator van de CGJO beëindigd.

In de persoon van André van der Galiën werd een nieuwe jeugdwerker gevonden. Hij vormt nu samen met Reinier Sanders het jeugdwerkteam van de CGJO.

Verder werd dit jaar afscheid genomen van Nel Kompanje, omdat zij gebruik

maakte van de OBU regeling. Nel werd wel de moeder van de CGJO genoemd. Vele jaren lang was zij het eerste aanspreekpunt als u de CGJO belde voor een vraag. Haar vervangster als aanspreekpunt is Marjan Rozema.

Aan het begin van het seizoen hebben André (jongerenwerk) en Reinier (kinderwerk) in verschillende kerken de starttrainingen gegeven. Deze training heeft de bedoeling om als jeugdwerkers in de kerk gezamenlijk de start van het seizoen te maken.

Er is een groeiende vraag naar ondersteuning voor het plaatselijke jeugdwerk. Veel kerken zijn op zoek naar goed beleid en een goede pastorale zorg.

De jaarlijkse volleybaldag was een groot succes. De beker ging naar de jeugdvereniging van Onstwedde er met de beker van door.

Het jaarthema was 'Connect': om te kijken naar de verbinding die God zoekt met ons en om te zoeken, hoe wij met Hem in contact kunnen blijven. Het werkmateriaal werd uitgebreid met een bijbelleesrooster voor het gezin. Samen lezen in de Bijbel, samen nadenken over het thema dat aanstaande zondag in de dienst naar voren komt. Gezien de positieve reacties voorziet het bijbelleesrooster in een behoefte. Ook bij het volgende jaarthema willen we weer een dergelijk leesrooster maken.

LCJ

Het bestuur van het Landelijk Contact Jeugdverenigingen nam in april afscheid van twee bestuursleden die zich vanaf de oprichting hebben ingezet voor het LCJ:

Kees van Vianen en Luuk Oevermans. Kees van Vianen mocht uit handen van burgemeester Kats uit Liesveld een koninklijke onderscheiding ontvangen. Ter vervanging traden Erik Aarsen en Cees Villerius toe tot het bestuur.

Ter gelegenheid van het afscheid van de broeders Van Vianen en Oevermans verscheen het boek *Met open mond – jongeren in prediking en pastoraat*.

Op 8 april kwamen 900 jongeren in de Veluwehal te Barneveld samen voor het Jeugdappèl -16. Het thema van de dag was: 'Doeltreffend!' Drs. P.L.D. Visser te Ouderkerk a/d Amstel sprak over 'Helse pijlen' en drs. A. van der Zwan te Sliedrecht (Bethelkerk) over 'Hemelse pijlen'.

Het Jeugdappèl +16 werd op 21 oktober gehouden te Schiphol-Rijk. Het thema was: 'Uw Koninkrijk kome'. Drs. C.J. Droger te Vlaardingen belichtte het thema van de dag onder de titel 'Nu al aanwezig' en drs. A.A. Egas, toen nog te Urk, onder de titel 'Straks voltooid'.

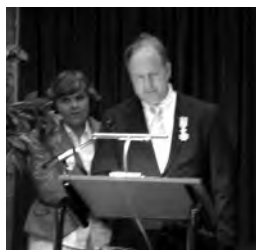
Ds. P.D.J. Buijs te Harderwijk en drs. H. Korving te Leerdam waren de inleiders op de vier kadervormingavonden in oktober en november over het thema 'Gaven van de Geest en kerkelijk jeugdwerk'.

Eveneens in oktober en november werden vijf kadervormingavonden gehouden voor leidinggevendend aan zondagsscholen en -12 kinderclubs met als thema '*Naar de eis Zijns Wegs*'. Inleiders op die avonden waren drs. W.C. Polinder en drs. J.P. Proos van Driestar-educatief.

In februari en maart waren er de Bijbelstudieconferenties met elk honderd jongeren. Dit jaar met als thema 'God de Vader'. In drie lezingen en twee preken belichtten verschillende predikanten vijf aspecten van het Vaderschap van God.

Zondagsscholen

De bond van Christelijke Gereformeerde Zondagsscholen in Nederland hield op 13 mei zijn 76^e jaarvergadering in 'De Kandelaar' Drs. B.L.C. Aarnoudse refereerde over 'Kind en gebed'.

Tijdens de jaarvergadering werd door de zondagsscholen unaniem toestemming verleend tot een integratie van de bond in het Landelijk Contact Jeugdverenigingen. Daar waren jaren van besprekingen tussen de bond en het LCJ aan vooraf gegaan. In die besprekingen werd het steeds duidelijker, dat het zou moeten komen tot een integratie van de bond om zo de zondagsscholen optimaal van dienst te kunnen zijn.

Het gastkoor 'Immanuël'

Zangverenigingen

De Bond van Christelijke Gereformeerde Zangverenigingen in Nederland hield zijn algemene ledenvergadering op 18 maart. Dhr. Meijster, directeur van de Koninklijke Christelijke Zangers Bond hield een lezing over 'Auteursrecht en BUMA'.

De bondsdag werd dit jaar gehouden op 7 oktober in 'De Bron' te Berkel en Rodenrijs – het kerkgebouw van de Gereformeerde Kerk (vrijg.). Aan deze dag werkten mee 'Martyria' uit Amersfoort, 'Soli Deo Gloria' uit Bunschoten, 'Dominica' uit Berkel en Rodenrijs, 'Te Deum Laudamus' uit Heemse/Hardenberg, 'Loof den Here' uit Maassluis, 'Jubilate Deo' uit Middelburg en 'Soli Deo Gloria' uit Rotterdam-West.

Als gastkoor trad op het kinderkoor 'Immanuël' uit Berkel en Rodenrijs.

De muzikale bijdrage was van 'Het muzikale gezin Stouten' uit Kerkwerpe.

Familie Stouten

Het thema was 'Loflied voor de Schepper'. Gezamenlijk hebben de koren dat gezongen, evenals Psalm 146 o.l.v. de muzikaal adviseur van de bond, dhr. W. van Dijkhuizen.

Vermeldenswaard is het feit, dat de zangvereniging Soli Deo Gloria van de beide Hilversumse kerken op 1 maart 60 jaar bestond; het jubileum werd op 20 oktober gevierd met een jubileumconcert.

ALGEMENE VERENIGINGEN

Predikanten

Op 15 en 16 mei werd de jaarlijkse conferentie van de christelijke gereformeerde predikantenvereniging gehouden in één van de zalen van de Bron in Dalftsen.

Het thema van de conferentie was 'Verzoend leven'. Dr. J. Hoek heeft op de eerste dag een theologische inleiding op dit thema verzorgd. 's Middags werd samen met prof. dr. W.H. Velema en drs. G.J. Roest nagedacht over de vraag hoe je vandaag de dag over de verzoening moet preken. De avond van de eerste dag was gevuld met een heel bijzonder cultureel programma: joodse verhalen en muziek door het Klezmertrio Vilde Katshke. Ter afsluiting van de conferentie heeft ds. G. van Dam – geestelijk begeleider van predikanten in de PKN – laten zien welke dingen van wezenlijk belang zijn om als predikant ook zelf uit de verzoening te blijven leven.

Predikantsvrouwen

De leden van de Christelijke Gereformeerde Predikantsvrouwenvereniging in Nederland hielden een goed bezochte contactdag op 5 oktober te Bunschoten.

De heer Hans Werkman kwam in de morgenvergadering spreken over 'De rol van de Bijbel in de Nederlandse literatuur.

's Middags konden de aanwezigen kiezen tussen een stadswandeling onder leiding van de vrouw van de koster, mw. Poort, of een diapresentatie over het werk van ds. en mw. Witzier in de Igrejas Evangelicas Reformadas no Brazillie. Mw. Witzier gaf deze presentatie.

Contact emeriti en predikantsweduwen

De jaarlijkse contactdag werd op 26 april in Bunschoten gehouden.

Drs.ing. Joh. Poot te Genemuiden, docent godsdienst, biologie en maatschappijleer, liet vooral vanuit het Oude Testament zien welke plaats het dier heeft in de schepping. Daarbij ging hij ook in op de verhouding mens en dier en hij legde een link naar ons dagelijks voedsel. Er werden heel wat vragen gesteld! 's Middags ontvingen de aanwezigen van drs. G. van 't Spijker boeiende en up to date informatie over de E.R.E.I. Met deze heel kleine kerken in Frankrijk staan onze kerken in correspondentie. Het meelevens werd erdoor versterkt.

RCGS

De jaarlijkse conferentie van de Regionale Chr. Geref. Studiekringen (RCGS) werd gehouden op 25 maart te Veenendaal. Het onderwerp was 'Het overbruggen van de kloof', met als ondertitel 'Hoe komen kerk en maatschappij weer 'on speaking terms'? Sprekers waren: prof. dr. G.C. den Hertog en dr. S. Paas. De lezingen zijn opgenomen in de brochure die in het najaar is verschenen.

STICHTINGEN**Dienstverlening Jongeren wereldwijd**

43 jongeren gingen vol goede moed onder de hoede van de Stichting Dienstverlening Jongeren Wereldwijd aan de slag in Brazilië, Frankrijk en Venda.

In Brazilië hebben ze in en rond Carambé, een plaats waar nog veel geëmigreerde Nederlanders wonen meegeholpen bij het opknappen van woninkjes en gebouwtjes voor de sociale hulpverlening. Ook werden bezoeken gebracht aan de verschillende diaconale projecten zoals die door de plaatselijke kerk georganiseerd worden.

In Frankrijk heeft een groep van vijf jongeren in St. Giron meegeholpen aan het opknappen van een zaal die wordt gebruikt voor crèche en zondagschool. De werkzaamheden bestonden uit het verwijderen van oude vloerbedekking inclusief lijmresten om vervolgens die vloer te egaliseren en van nieuw linoleum te voorzien. Ook werden muren, deuren, kozijnen en de toiletruimte geschilderd.

Schuren

Plamuren

In de tweede week werden ongeveer dezelfde werkzaamheden uitgevoerd in Toulouse. In de kerkdiensten, zelfs in een doopdienst, kon de groep haar steentje bijdragen door het zingen van enkele liederen in zowel de Franse als de Nederlandse taal.

Een grote groep jongeren heeft in Venda in Zuid-Afrika meegeholpen bij het opknappen van Iyani Bijbelschool. De Bijbelschool ligt in een gebied net buiten de hoofdstad Thohouyandou. Ook hier waren het weer de gebruikelijke werkzaamheden, die vericht moesten worden, zoals opruimen, schilderen, enz.

Op de zondagen bezochten ze verschillende kerkdiensten die wel wat langer duurden dan onder ons gebruikelijk is.

Steun Gereformeerde Kerken in Frankrijk

Vanuit de Franse kerken worden elke zomer tal van kampen voor kinderen en jongeren georganiseerd. Dit gebeurt in speciale vakantiecentra, die eigendom zijn van de kerken.

In de eerste plaats zijn die kampen van belang voor jongeren van de kerk zelf, die vaak nauwelijks gelegenheid hebben andere christelijke jongeren te ontmoeten, omdat de kerken eenvoudig te klein zijn.

Daarnaast is een belangrijk doel om kinderen te bereiken die de Here Jezus nog niet kennen. In Frankrijk krijgen gezinnen met een lager inkomen van de overheid vakantiebonnen voor hun kinderen. Tegen inlevering van die vakantiebonnen kunnen zij deelnemen aan een

vakantiekamp. Daarom worden er juist voor die kinderen elke zomer door de kerken een aantal speciale kampweken georganiseerd. Met veel liefde en toewijding werken tal van vrijwilligers hieraan mee. Het is een belangrijk middel voor de Franse kerken voor het uitdragen van het evangelie, dat elk jaar ook vrucht draagt. Het is bekend dat een aantal predikanten uit de Eglises Réformées Evangéliques Indépendantes langs deze weg tot het geloof is gekomen!

In de meivakantie heeft een groep Nederlandse jongeren opnieuw hulp geboden bij het opknappen van zo'n kerkelijk vakantiecentrum. Er kon onder meer een toilet- en douchegebouw worden afgemaakt, waardoor het centrum Béthanie bij Alès nu ook campinggasten kan ontvangen. Dat kunnen vrijwilligers zijn die met een kinderkamp meehelpten, of mensen die een conferentie bijwonen. Het kunnen ook vakantiegan- gers zijn, die in het centrum op een ontspannen manier kennis kunnen maken met een stukje van het Franse kerkelijke leven.

WERKGROEPEN EN KRINGEN

Christelijke Gereformeerde Predikantenstudiekring 'Calvijn'

De Calvijnkring kwam op 28 februari bijeen te Veenendaal. Thema van de samenkomst was Conflictbeheersing; het werd ingeleid door dhr. M. de Ronde.

Op 14 juni vergaderde de Calvijnkring te Nunspeet. Ds. B. de Graaf hield een lezing over De gaven van de Geest.

LWKV

Eind 2005 besloot het bestuur van de Landelijke Werkgroep Kerk en Vrouw de werkgroep op te heffen. De aanleiding daartoe was positief en negatief: enerzijds het feit dat vrouwen steeds vaker voor werkzaamheden binnen de Christelijke Gereformeerde Kerk worden gevraagd en anderzijds een verminderde belangstelling voor de landelijke dagen van de LWKV die vanaf 1990 twee keer per jaar in Amersfoort werden gehouden.

De laatste landelijke dag vond dus plaats op 22 april. Het thema was 'God trekt Zijn eigen spoor', ingeleid door mw. Alie Valkenburg, kerkelijk werker in de Bethelkerk te Veenendaal en dhr. Jan Otte, directielid van een grote scholengemeenschap in het midden van het land.

Voorzitter Nelly van der Voet gaf een korte beschouwing over 16 jaar LWKV en de betekenis daarvan voor de kerk. Er is studie verricht, gediscussieerd, nagedacht, er zijn publicaties verschenen en er is gedocumenteerd. Daarmee heeft de LWKV steeds getracht de kerk te dienen.

Na deze laatste landelijke dag heeft het bestuur in juni nog eenmaal vergaderd in de Theologische Universiteit in Apeldoorn. Daar is ook de gebundelde versie van alle voor de LWKV gehouden lezingen aangeboden aan de bibliothecaris van de Universiteit, prof.dr. J.W. Maris. De lezingenbundel is eveneens aangeboden aan de eerste voorzitter van de LWKV mw. Phina Ruiter. Het batig saldo van de LWKV is overgemaakt naar het vrouwenproject van de Iyani bijbelschool te Venda.

Bezinningskring in classis Leeuwarden

De Christelijke Gereformeerde Bezinningskring binnen de classis Leeuwarden belegde een viertal bijeenkomsten in de Sionskerk te Damwoude: op 17 februari sprak ds. P. Roos over 'Kerk zijn vandaag'; op 13 mei refereerde ds. K. Hoefnagel over 'De Gereformeerde Eredienst'; op 22 september leidde ds. A.C. Uitslag het onderwerp 'Hemel en Hel in de prediking' in en op 24 november was ds. M.A. Kempeneers de inleider met het onderwerp 'Het Rechtvaardigende Geloof'.

De kring deed een uitgave over de verbondsleer bij prof. J.J. van der Schuit, samengevat door ds. J. Brons het licht zien onder de titel 'De trouw van de Heere aan Zijn verbond'.

Recreatie lichamelijk gehandicapten

De werkgroep lichamelijk gehandicapten belegde op 4 februari de jaarlijkse ontmoetingsdag voor de vrijwilligers in de Sionskerk te Bennekom. Prof.dr. W.H. Velema sprak er over 'Aandacht voor onze naaste'.

Drie vakanties voor gehandicapten werden georganiseerd: een bootreis met de Prins Willem Alexander, de Rooseveltweek en een Jongerenreis naar Loon op Zand.

Even van boord

COMITES EN COMMISSIES

Ouderlingen- en diakenenconferenties

De jaarlijkse ambtsdragersconferentie werd op 8 april te Nijkerk gehouden met als thema 'De zondag in geding'. Inleider was de Apeldoornse ethicus prof.dr. G.C. den Hertog.

Het comité ter voorbereiding van ambtsdragersconferenties; vlnr de brs G. van Oord, P. van Duijvenbode, H. van der Laan, M.H. Baan, Joh. Vuijk en B. van den Boom

Vormingswerk

Aan het begin van het cursusjaar hadden zich 320 deelnemers opgegeven voor de landelijke vormingscursus. Verdeeld over de locaties Apeldoorn, Drachten en Rotterdam/Capelle a/d IJssel kwamen ze op negen zaterdagen samen. In Goes werd de cursus gespreid over zes zaterdagen.

De onderwerpen en de docenten in dit seizoen zijn: De Nadere Reformatie door drs. C.T. Boerke; Christen-zijn in een belevingscultuur door prof.dr. G.C. den Hertog; Rondom sterven en opstanding door ds. J. Jonkman; Gaven van de Geest door prof.dr. J.W. Maris; De Psalmen, bedreigd bezit door drs. Joh. Vuijk en Het Hooglied door ds. J. Westerink.

Gereformeerd appèl

Het Gereformeerd Appèl belegde op 2 september de jaarlijkse landelijke gebedsbijeenkomst te Amersfoort met als thema De tijd dringt! Er werd gedankt voor en gebeden om de eenheid uit het oogpunt van Christus' wederkomst.

JUBILEA

Het laatste onderdeel van het jaaroverzicht is altijd gewijd aan de jubilerende predikanten; het waren er zes in 2006: één broeder was 50 jaar, twee broeders 40 jaar en drie broeders 25 jaar predikant.

Ds. J. Brons was op 1 november 50 jaar predikant. In 1956 werd hij door zijn schoonvader, wijlen ds. M.S. Roos bevestigd te Mijdrecht. Wederzijds was het de eerste liefde. Hij deed er intrede met de woorden van 2 Korinthe 4,7 – een woord, dat zijn ambtelijke dienst heeft beheerst en gestempeld. In 1958 werd er een nieuwe kerk gebouwd en in gebruik genomen.

In 1959 ging ds. Brons naar Bunschoten, waar hij zes goede, gezegende en vruchtbare jaren ontving. Van Bunschoten ging het naar Nunspeet, waar hij slechts drie jaren bleef. Zelf omschrijft hij die periode als een opbouwfa-

se. Na Nunspeet volgde de gemeente van Veenendaal-Pniël, waar hij toen jaren zou werken, eerst alleen en sinds 1974 met collega P. den Hartog.

De laatste gemeente, die ds. Brons zou dienen, was ook de grootste: Urk-Maranatha. Hij zou er tot aan zijn emeritaat in 1999 blijven en hij woont er, om het met een bijbelse uitdrukking te zeggen: tot op de huidige dag, en verricht er hulpdiensten in pastoraat en catechese.

Ds. Brons diende dus vijf gemeenten: twee gemeenten hadden hun oorsprong in de Gereformeerde Gemeenten (Mijdrecht en Veenendaal-Pniël waren beide 'Kokse' gemeenten), twee gemeenten waren overgekomen uit de Gereformeerde Kerken (Nunspeet en Urk-Maranatha) en Bunschoten was een Christelijke Gereformeerde Kerk met een 'vast, duidelijk kerkelijk beginsel'.

Het bredere kerkelijke leven diende Brons als jeugd- en polderdeputaat; in zijn Veenendaalse – en Urker tijd was hij curator van de Theologische Hogeschool, later Universiteit in Apeldoorn.

De gouden jubilaris is met ootmoedige verwondering dankbaar, dat de Here hem dienstbaar wilde doen zijn aan de door Hem geschonken Evangelieschat.

Ds. J. Dol voelt zich als een Hizkia, omdat hij het mocht beleven 40 jaar predikant te zijn geweest. In juli 1995 werd hij getroffen door een levensbedreigende ziekte, die hem dwong vervroegd emeritaat aan te vragen.

Op 17 november 1966 werd kandidaat J. Dol bevestigd te Drachten door zijn leermeester en voorganger prof.dr. B.J. Oosterhoff. Na 4,5 jaar verwisselde hij Drachten voor Sneek, waar hij voorheen consulent was. In zijn Sneker jaren stond de kerkenraad hem een jaar en drie maanden af voor het werk van legerpredikant.

Op Sneek volgde Dronten, waar hij 18 jaar zou werken.

Na het verkregen emeritaat was ds. Dol in februari 1997 in staat om een korte afscheiddienst te leiden.

Ds. Dol was deputaat voor de zending en diende het deputaatschap Steunverlening aan de Kerken in de IJsselmeerpolders als secretaris.

Zijn verlangen was om het Woord van God zo dicht mogelijk bij de mensen te brengen, zowel vanaf de kansel als in de huizen, en dat in de taal van vandaag. En dat doet ds. Dol nog steeds, zij het beperkt, zij het op een andere manier: via internet.

Ook voor de andere jubilaris, die 40 jaren vol mocht maken, **ds. A. van der Veer**, geldt, dat hij er als Hizkia jaren 'bij' kreeg. Een paar jaar geleden moest hij een zware hartoperatie ondergaan, waarbij verschillende complicaties optraden. Hij mag zijn werk weer volop doen.

Arie van der Veer begon zijn ambtelijke loopbaan te Nieuwe Pekela op 4 november 1966 met de woorden van Psalm 51,17, na er door zijn leermeester en voorganger, prof. J. Hovius, bevestigd te zijn.

Na bijna 6 jaar ging hij naar Zwolle; daar zou hij 22,5 jaar gemeentepredikant zijn. In die jaren was hij deputaat voor evangelisatie, voor de geestelijke verzorging van varenden, voor de evangelieverkondiging onder Israël en voor het ziekenhuispastoraat. In 1977 werd hij oprichter en voorzitter van de werkgroep vakantieweken voor gehandicapten.

Ook gaf Van der Veer op verschillende middelbare scholen

in Nieuwe Pekela en Zwolle les.

In september 1990 werd hij voorzitter van de Evangelische Omroep; aanvankelijk combineerde hij dat met een schipperspastoraat in Zwolle, in 1995 werd hij predikant naar art. 6 ko, vrijgesteld voor het omroeppastoraat. Grote bekendheid kreeg Van der Veer met het presenteren van het programma Nederland zingt op zondag. Zeven boeken verschenen van hem, waarin via de radio gesproken en in Visie geschreven woorden werden vastgelegd.

Terugkijkend op deze 40 jaar zegt hij zelf: Ik heb graag mijn werk gedaan 'dicht bij God en dicht bij mensen'. Over kerkmuren heen: in dienst van de 'oecumene van het hart'.

De eerste zilveren jubilaris is **ds. J.K.C. Kronenberg**, in wiens jeugd het totaal niet leefde om predikant te worden. Maar het was Gods bedoeling wel, dat hij drie maal zeven jaren in de actieve dienst zou staan.

Na de vooropleiding en de propedeuse aan de VU te Amsterdam gedaan te hebben, volgden vijf jaren studie in Apeldoorn.

Kandidaat Kronenberg werd op 26 juni 1981 in Stadskanaal bevestigd door drs. W.J. Quist, zijn oud-pastor, bij wie hij belijdenis gedaan had en die ook zijn huwelijk met Nita Lens bevestigd had. Bij die drie bijzondere gebeurtenissen stond dezelfde tekst centraal: Kolossenzen 3,16a – het woord van Christus wone rijkelijk in u. Bijna acht jaar zou hij er blijven en veel leren. In die jaren werd het idee 'geboren' voor de catecheseserie 'Rondom de Bijbel', waarvan Kronenberg medeauteur en eindredacteur zou worden. Ook was hij er initiatiefnemer van de Lokale Omroep Kanaalstreek.

In 1989 volgde Leeuwarden: het begin van elf intensieve en gezegende jaren. Naast de vele verdrietige en blijde dingen die in die elf jaren gebeurden, moeten ook hier de bemoeienissen met de Lokale Omroep Mercurius genoemd worden: jarenlang was hij voorzitter van de werkgroep Kerken en Lokale Omroep.

In 2000 werd hij geroepen naar Haarlem-Noord. Het werk, met enthousiasme begonnen werd in juli 2002 van de ene op de andere dag afgebroken door een acuut leverfalen. Na een levensbedreigende situatie kon een donorlever ingezet worden; maar ook de nieren waren aangetast in hun functioneren. De Here heeft het leven van onze broeder gespaard, maar het aanvragen van een vervroegd emeritaat was noodzakelijk. Op 16 november 2003 preekte ds. Kronenberg afscheid van Haarlem met dezelfde woorden, waarmee hij bevestigd was in Stadskanaal.

Daarna vestigde hij zich weer in Leeuwarden, gaat af en toe voor in een kerkdienst, schrijft toerustingsmateriaal voor wijkteamleden, is medewerker aan verschillende dagboeken en heeft een eigen website (www.dsijkc.nl). Met hem hopen we, dat hij zo nog vele jaren dienstbaar zal mogen zijn.

Op 6 februari was het 25 jaar geleden dat **ds. J.W. Schoonderwoerd** in het ambt bevestigd werd. Hij groeide op in de kerk van 's-Gravenhage-Scheveningen. Aanvankelijk studeerde hij wiskunde. Maar de Here riep hem om zijn Woord te verkondigen en maakte hem gewillig tijdens een avondmaalsdienst.

Na de theologische studie in Apeldoorn werd hij beroepen door wat toen nog de kerk van Soestdijk heette. Op 6 februari 1981 werd hij daar bevestigd door ds. G. Bouw met 2 Korinthe 5,19b. Intrede deed hij met 2 Korinthe 4,5. Vijftien goede en leerzame jaren werden hier doorgebracht. Vanuit Soest verrichtte hij van 1986 tot 1996 hulp-

diensten in de kerk van Bunschoten. In 1987 werd hij met verlamingsverschijnselen opgenomen in het ziekenhuis, naar later bleek veroorzaakt door een ontsteking van het ruggenmerg. Op het gebed van velen gaf de Here volkomen genezing.

Na Soest werd hij naar Maassluis geroepen. In deze gemeente werd sterker ondervonden hoe moeilijk het is om als kleine kerk staande te blijven tegen de geest van de tijd in. Met dankbare verwondering mocht in deze gemeente het ambtsjubileum worden gevierd.

Naast het werk in de gemeenten werd ook werk verricht ten dienste van het bredere kerkelijke leven. In het bijzonder moet hier het deputaatschap voor de eenheid van de gereformeerde belijders worden genoemd, waarvan ds. Schoonderwoerd secretaris is.

Terugkijkend op 25 jaar dienst in de kerken moet hij zeggen dat de roeping om het Woord van God te verkondigen voor hem steeds weer beslissend is geweest. Hij die roept is de God die werkelijk leeft, die nog spreekt, die door-gaat met zijn werk.

De laatste jubilaris is **ds. C. Westerink**; hij was op 3 juni 25 jaar predikant.

Hoewel hij al vroeg het verlangen kende om predikant te worden, zakte het tijdens de jaren op de middelbare school weg. Hij ging studeren aan de sociale academie in Amsterdam en vond werk in Zierikzee. Dat waren voor hem belangrijke jaren onder de diepborende prediking van wijlen ds. P. op den Velde. Naast zijn dagelijks werk vulde Westerink het tekort aan vooropleiding aan, al ging dat niet zonder moeite en strijd, maar de Here baande de weg naar Apeldoorn.

Na de theologische studie werd kandidaat C. Westerink bevestigd door zijn oudere broer, ds. J. Westerink, te Den Helder – de stad die een smeltkroes is van mensen uit allerlei delen van het land – met de woorden van 2 Timotheüs 2,15; CW deed er intrede met Galaten 6,14.

Op Den Helder volgde in 1990 Baarn op de grens van het Gooi en het Eemland. Na er negen jaren gewerkt te hebben, vertrok hij uit Baarn, maar bleef in de classis Amersfoort: Bennekom werd zijn derde gemeente; ook daar werd hij bevestigd door zijn oudere broer en dat was de derde maal.

Van 1986 tot 2001 was Westerink lid van het deputaatschap algemene diaconale en maatschappelijke aangelegenheden (ADMA, thans: diaconaat), waarvan negen jaren als voorzitter. Op verzoek van dit deputaatschap werd hij lid van de Raad van toezicht van Eleos en is daar sinds 2006 voorzitter van. Van het deputaatschap voor de buitenlandse zending was hij kort lid namens de particuliere synode van het westen; sinds vorig jaar is hij het weer voor die van het oosten.

Daarnaast moet genoemd worden, dat Westerink al zes jaar voorzitter is van de Stichting In de Rechte Straat.

Ook bij deze jubilaris is er de verwondering, dat de Here hem wilde gebruiken bij zijn kerkvergaderend werk. Ds. Westerink wil graag in het midden van de kerken, die hij hartelijk liefheeft, staan met de prediking van het Woord van God, rijk en ruim, breed en diep, ontdekkend en vertroostend.

TOT SLOT

Wat is er veel gebeurd in een jaar en dan noemden we 'slechts' de opvallende zaken. En dan zeggen we: wat is er veel gesproken, vergaderd, geconfereerd.

Er is veel in het kerkelijk leven om dankbaar voor te zijn en dat zijn we ook.

Of er dan geen zorgen zijn? Genoeg: zorgen over de toekomst van onze kerken; zorgen over de jeugd en zorgen over ouderen; zorgen over ambtsdragers en zorgen over gemeenteleden; zorgen over ontrouw en laksheid; zorgen over vastgeroeste meningen en verharde standpunten van welke snit of signatuur dan ook.

Ik ga dat nu niet meer uitwerken. Allen die met liefde in de kerk van de Here Jezus Christus dienen, weten uit ervaring, welke zorgen en moeiten hier op aarde het deel van die kerk zijn.

Ze kennen ook de troost van Christus' kerkvergaderend werk, het houvast van zijn beloften en de zegeningen onderweg naar zijn grote toekomst.

Het is alweer een aantal jaren geleden, dat een preses van een vergadering van een classis, na de rondvraag naar art. 41 ko, zei: De zegeningen, waarvan we gehoord hebben, kregen we uit Gods hand; de zorgen, waarover melding gemaakt werd, geven we in Gods hand.

Zo besluiten we ook dit jaaroverzicht, met het gebed van Mozes, de man Gods:

'Bevestig Gij het werk onzer handen over ons,
ja, het werk onzer handen, bevestig dat.'

Hoogeveen

H.J.Th. Velema